

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/11207. számú
törvényjavaslat
az anyakönyvi eljárásról**

**Előadó: dr. Draskovics Tibor
igazságügyi és rendészeti miniszter**

Budapest, 2009. november

**2009. évi ... törvény
az anyakönyvi eljárásról**

Az Országgyűlés annak érdekében, hogy

- az anyakönyvi eljárásban érvényre juttassa a szolgáltató közigazgatás követelményét,
  - az anyakönyvi rendszer hagyományainak és a modern közigazgatás vívmányainak összehangolásával biztosítsa az állami alapnyilvántartás hatékony és korszerű működését, továbbá
  - megteremtse az elektronikus anyakönyvet,
- a következő törvényt alkotja:

I. fejezet

Általános rendelkezések

Alapvető rendelkezések

1. §

(1) Anyakönyvi eljárás

- a) a házasságkötés és a házasságkötési szándék bejelentésére irányuló eljárás,
- b) a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándék bejelentésére irányuló eljárás,
- c) a névváltoztatási és a házassági névviselési forma módosítására irányuló eljárás,
- d) az anyakönyv vezetése.

(2) Az anyakönyv hatósági nyilvántartás, amely – az ellenkező bizonyításáig – az e törvényben meghatározottak szerint közhitelesen tanúsítja a benne feljegyzett adatokat, illetve azok változását.

(3) Anyakönyvet kell vezetni

- a) a születésről,
- b) a házasságról,
- c) a bejegyzett élettársi kapcsolatról, valamint
- d) a halálesetről.

2. §

(1) A névváltoztatási eljárás, a házassági névviselési forma módosítására irányuló eljárás, valamint az anyakönyv vezetése közigazgatási hatósági eljárás.

(2) A házasságkötési szándék bejelentésére irányuló eljárásra, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándék bejelentésére irányuló eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel alkalmazni kell.

Értelmező rendelkezések

3. §

E törvény alkalmazásában

- a) anyakönyv vezetése: az alap- és utólagos bejegyzés anyakönyvbe történő teljesítése,
- b) anyakönyvi alapirat: az anyakönyvi eljárás során felhasznált, valamint keletkező irat, amely alapján az anyakönyvbe adat került bejegyzésre,
- c) elektronikus anyakönyv: az anyakönyvi bejegyzéseket elektronikus formában tartalmazó központi nyilvántartás,
- d) hazai anyakönyvvezés: a magyar állampolgár külföldön történt anyakönyvi eseményének bejegyzése az e célra vezetett anyakönyvbe,
- e) munkaszüneti nap: január 1., március 15., húsvét, május 1., pünkösd, július 1., augusztus 20., október 23., november 1. és december 24-26.
- f) nyilvántartó anyakönyvvezető: az az anyakönyvvezető, aki a bejegyzés alapjául szolgáló anyakönyvi alapiratot őrzi,
- g) személyazonosító adat: az érintett családi és utóneve, születési családi és utóneve, neme, születési helye és ideje, anyja születési családi és utóneve, az érintett személyi azonosítója, előző családi és utóneve, állampolgársága, előző állampolgársága, valamint lakcíme,
- h) születés: az élveszületés,
- i) tolmács: a nyelvi tolmács és a jelbeszédben jártas személy.

Hatáskör

4. §

(1) Az anyakönyvet a települési, a fővárosban a kerületi önkormányzat (a továbbiakban együtt: települési önkormányzat) polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője (a továbbiakban: anyakönyvvezető), továbbá – az anyakönyvvezető számára e törvény által biztosított jogokat gyakorolva és kötelezettségeket teljesítve – az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által

rendeletben kijelölt szerv anyakönyvvezetője (a továbbiakban: hazai anyakönyvezést végző hatóság) vezeti.

(2) A házasság megkötésében, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésében az anyakönyvvezető közreműködik.

(3) A házassági névviselési forma módosítása iránti kérelemről az anyakönyvvezető dönt.

(4) Anyakönyvvezetői feladatokat a jogszabályban meghatározott képesítési feltételeknek megfelelő polgármester, jegyző, valamint a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának köztisztviselője láthat el.

(5) A polgármester az anyakönyvvezető által előkészített házasság megkötésében, valamint bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésében az anyakönyvvezetőre megállapított képesítési feltételek hiányában is közreműködhet, az anyakönyvbe azonban bejegyzést nem tehet.

5. §

A Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve – a hazai anyakönyvezés kivételével – dönt az anyakönyvi bejegyzés teljesítéséről, ha annak alapja az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott okirat.

6. §

(1) Az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter dönt a névváltoztatási kérelemről.

(2) A külföldön felhasználásra kerülő hatósági bizonyítvány diplomáciai felülhitelesítéséhez szükséges közbenső felülhitelesítését az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter végzi.

Illetékesség

7. §

(1) A születést, a házasságkötést, a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését és a halálesetet az az anyakönyvvezető anyakönyvezi, akinek illetékességi területén az történt.

(2) A születést – ha az mozgó járművön történt – az az anyakönyvvezető jegyzi be, akinek az illetékességi területén az anya a járművet elhagyta.

(3) Többes születéskor mindegyik gyermek születését az az anyakönyvvezető jegyzi be, akinek az illetékességi területén az utolsó gyermek született.

(4) Ismeretlen szülőktől származó gyermek születését az az anyakönyvvezető jegyzi be, akinek az illetékességi területét a gyámhatóság a határozatában születési helyként megjelölte.

8. §

(1) Ha a haláleset mozgó járművön történt, annak anyakönyvezésére az az anyakönyvvezető illetékes, akinek az illetékességi területén a holttestet a járműről leemelték.

(2) Talált holttest esetében az anyakönyvi bejegyzésre az az anyakönyvvezető illetékes, akinek az illetékességi területén a holttestet megtalálták.

(3) A halál tényének bírósági megállapítása esetén az anyakönyvi bejegyzésre az az anyakönyvvezető illetékes, akinek az illetékességi területén a bíróság döntése szerint a haláleset bekövetkezett, kivéve, ha hazai anyakönyvezésnek van helye.

(4) Ha a bíróság holtak nyilvánító döntést hozott, a halálesetet a holtak nyilvánított személy születését nyilvántartó anyakönyvvezető anyakönyvezi, kivéve, ha hazai anyakönyvezésnek van helye.

9. §

A házasság megkötésére, a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló eljárásra, valamint a házasság és a bejegyzett élettársi kapcsolat anyakönyvezésére az az anyakönyvvezető illetékes, aki előtt a felek a szándékukat bejelentik.

10. §

A hazai anyakönyvezést végző hatóság anyakönyvezi

a) a magyar állampolgár külföldön történt születését, házasságkötését, bejegyzett élettársi kapcsolatának létesítését és halálesetét,

b) annak a nem magyar állampolgárnak külföldön történt születését, akit magyar állampolgár örökbe fogadott,

c) a magyar állampolgár halálesetét, ha a bíróság holtak nyilvánító döntést hozott, és az érintett születési helye külföldön van vagy ismeretlen, továbbá ha a halál tényének bírói megállapítása esetén a bíróság döntése szerint a haláleset helye külföldön van,

d) annak a külföldön született nem magyar állampolgárnak a halálesetét, akit magyar bíróság nyilvánított holtak.

11. §

(1) Az utólagos anyakönyvezés annak az anyakönyvvezetőnek a feladata, aki a születés, a házasságkötés, a bejegyzett élettársi kapcsolat vagy a haláleset anyakönyvezésére az anyakönyvi

esemény bekövetkezésekor illetékes lett volna. Ha ez nem állapítható meg, vagy az eredetileg vezetett anyakönyvek külföldön vannak, a hazai anyakönyvezést végző hatóság az illetékes.

(2) A házassági név módosítására irányuló eljárás lefolytatására a házasságkötést nyilvántartó anyakönyvvezető illetékes.

12. §

(1) Az elektronikus anyakönyvbe bejegyzett vagy bejegyezhető adatról kért anyakönyvi közokirat kiállítására az az anyakönyvvezető illetékes, akinél az anyakönyvi közokirat kiállítását kérték.

(2) Ha az anyakönyvi közokirat kiállítását a konzuli tisztviselőnél kérték, annak kiállítására az anyakönyvi eseményt nyilvántartó anyakönyvvezető illetékes.

(3) A papíralapú anyakönyvbe bejegyzett, de az elektronikus anyakönyvbe be nem jegyezhető adatról kért hatósági bizonyítvány kiállítására a papíralapú anyakönyvet kezelő anyakönyvvezető illetékes.

Szakmai irányítás és felügyelet

13. §

(1) Az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter – e feladatok tekintetében – ellátja az anyakönyvi eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező szervek szakmai irányítását.

(2) Az anyakönyvvezető tevékenysége felett a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve gyakorol felügyeletet.

Okirat és személyes nyilatkozat

14. §

(1) Az anyakönyvi eljárásban a bejegyzendő adatokat, illetve a házasság megkötésének, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének törvényes feltételeit közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal kell bizonyítani.

(2) Okirat bemutatása helyett személyes nyilatkozat tehető, ha az okirat az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által kiadott írásbeli nyilatkozat szerint nem szerezhető be külföldről. Az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter a nyilatkozat megtétele előtt a külpolitikáért felelős miniszternek vagy az okiratot kiállító állam Magyarországra akkreditált külképviseletének az állásfoglalását kérheti.

(3) A külföldön kiállított okirat – ha nemzetközi szerződésből, illetve viszonzási gyakorlatból más nem következik – a magyar törvény szerinti bizonyító erővel csak akkor rendelkezik, ha azt a hivatásos magyar konzuli tisztviselő diplomáciai felülhitelesítéssel látta el. A nem magyar nyelven kiállított okirat – ha az ügyfajtára vonatkozó jogszabály másként nem rendelkezik – csak hiteles magyar fordítással ellátva fogadható el.

(4) Ha a bemutatott okirat adatainak helyessége iránt alapos kétség merül fel, az ügyfél adatait az anyakönyvben ellenőrizni kell. Ha a bemutatott okiratokban valamely adat eltér, az anyakönyvi bejegyzés kijavításáig az anyakönyvi eljárásban az anyakönyvben szereplő adat az irányadó.

Elektronikus úton történő kapcsolattartás

15. §

(1) Az anyakönyvi eljárásban – a (2) bekezdésben foglalt eseteket, valamint a tájékoztatást kivéve – a hatóság nem tart elektronikus úton kapcsolatot az ügyféllel.

(2) Az ügyfél a hatósági bizonyítványának és névváltozásiokirat-másolatának kiállítását elektronikus úton is kérelmezheti.

Az állampolgárság vizsgálata és anyakönyvezése

16. §

(1) Az anyakönyvi eljárásban az állampolgárságot vizsgálni kell.

(2) Ha az ügyfél a magyar állampolgárságát nem tudja igazolni, az anyakönyvvezető a magyar állampolgárság megállapítása céljából megkeresi az állampolgársági ügyekben eljáró szervet.

(3) A nem magyar állampolgárság érvényes külföldi úti okmánnyal, a más állam által kiállított állampolgársági okirattal, valamint a magyar hatóság által kiállított érvényes személyazonosító igazolvánnyal vagy úti okmánnyal igazolható.

(4) Annak a személynek a születési és halotti anyakönyvi bejegyzésében, akinek az állampolgársága vagy hontalansága nem igazolt, az anyakönyvben – az ellenkező bizonyításáig – az „állampolgársága ismeretlen” bejegyzést kell szerepeltetni.

(5) Ha valakinek több állampolgársága van, és ezek közül az egyik állampolgársága magyar, a nem magyar állampolgársága nem anyakönyvezhető.

(6) Ha valakinek több nem magyar állampolgársága van, ezek közül csak az az állampolgársága anyakönyvvezhető, amely állam területén a lakóhelye van, ha több állam területén van lakóhelye, az az állampolgárság, amely állammal a kapcsolata a legszorosabb.

II. fejezet

A házasságkötés

A házasságkötési szándék bejelentése

17. §

- (1) A házasságkötési szándék bármely anyakönyvvezetőnél bejelenthető.
- (2) A házasulók a házasságkötési szándékukat együttesen, személyesen jelentik be, amelyről az anyakönyvvezető jegyzőkönyvet vesz fel.
- (3) A házasulók egyike – ha magyarországi lakcímmel nem rendelkezik – a házassági szándékát
  - a) a külföldi közjegyző vagy anyakönyvvezető előtt tett hitelesített és – ha a nyilatkozatot nem magyar nyelven tette – hiteles magyar nyelvű fordítással ellátott nyilatkozatával írásban is bejelentheti,
  - b) személyesen a lakóhelye szerint illetékes hivatásos magyar konzuli tisztviselőnél is bejelentheti, amelyről a konzuli tisztviselő jegyzőkönyvet vesz fel.
- (4) A kiskorú számára a gyámhatóság által kiadott előzetes házasságkötési engedély a kiadástól számított hat hónapig érvényes.
- (5) Ha az anyakönyvvezető a házasságkötési szándék bejelentésére irányuló eljárásban megállapítja, hogy a házasságkötés törvényes feltételei fennállnak, a határozat meghozatalát mellőzi.

A házasságkötés helyszíne

18. §

- (1) A települési önkormányzat térítésmentesen biztosítja a házasságkötésre alkalmas hivatali helyiséget.
- (2) A házasság hivatali helyiségen, illetve hivatali munkaidőn kívüli megkötését a jegyző engedélyezheti.
- (3) A házasság hivatali helyiségen kívüli megkötését a jegyző akkor engedélyezheti, ha a felek nyilatkoznak arról, hogy

- a) a tanúk és – ha szükséges – a tolmács jelenlétét biztosítják, továbbá
- b) gondoskodnak az anyakönyvvezető helyszínre és a hivatali helyiségbe való utazásáról.
- (4) Az anyakönyvvezető kizárólag akkor működik közre a házasság hivatali helyiségen kívüli megkötésénél, ha a jegyző a (2) bekezdésben foglalt engedélyt megadta, és a felek a (3) bekezdésben foglalt feltételeket teljesítik.
- (5) A házasság megkötésének törvényben előírt módját akkor is biztosítani kell, ha az hivatali helyiségen kívül történik.

19. §

- (1) A házasság hivatali helyiségen kívüli megkötése, továbbá a munkaidőn kívül történő házasságkötés esetén a többlétszolgáltatás ellentételezéseként a települési önkormányzat rendeletében meghatározott mértékű díjat kell fizetni.
- (2) A hivatali munkaidőn kívül történő házasságkötésben közreműködő anyakönyvvezetőt választása szerint a köztisztviselők jogállásáról szóló törvényben meghatározott szabadidő helyett az önkormányzati rendeletben meghatározott mértékű díjazás illeti meg.

A házasulók bejelentése a névviselésről

20. §

A házasulók a házassági szándék bejelentésekor nyilatkozhatnak arról, hogy a házasságkötés után milyen házassági nevet kívánnak viselni. A házasság megkötéséig a korábbi nyilatkozat megváltoztatható.

Megállapodás a gyermek családi nevééről

21. §

- (1) Ha a szülők a házasságkötés után nem viselnek közös házassági nevet, a házasságkötést megelőző eljárás során megállapodhatnak a – házasságukból származó – születendő gyermek családi nevééről. A megállapodást a házassági anyakönyvbe be kell jegyezni.
- (2) A gyermekek nevére vonatkozó megállapodás legkésőbb az első közös gyermek születésének anyakönyvezéséig módosítható.

22. §

- (1) Házassági akadályt bárki bejelenthet.
- (2) Az anyakönyvvezető a házasságkötésnél való közreműködést megtagadja, ha
  - a) a közreműködésre nem illetékes,
  - b) az eljárásból ki van zárva,
  - c) a házasságkötésnek jogi akadályja van,
  - d) a házasulók a házasságkötés törvényes feltételeit nem igazolták,
  - e) a házasulók a házasságkötésükhöz a jogszabályban előírt felmentést vagy engedélyt nem mutatták be,
  - f) a bíróság valamelyik házasuló cselekvőképességét a házasságkötésre vonatkozó jognyilatkozat tételében korlátozta, és a gyámhatóság a házasságkötésre engedélyt nem adott, vagy a házasuló a házasságkötés időpontjában olyan állapotban van, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége átmenetileg hiányzik.
- (3) Az anyakönyvvezető a házasulók valamelyikének közeli halállal fenyegető egészségi állapota esetén sem adhat felmentést házassági akadály alól.

Nem magyar állampolgár házasságkötése

23. §

- (1) A nem magyar állampolgár részére a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Nmjt.) 38. § (1) bekezdése szerinti igazolás alól adott felmentés a kiállításának napjától számított hat hónapig érvényes.
- (2) A felmentés megadása iránti kérelmet az együttesen személyesen megjelenő házasulók a házasság megkötésére jogosult anyakönyvvezetőnél nyújthatják be.
- (3) Azonos nem magyar állampolgárságú házasulók az állampolgárságuk szerint illetékes, Magyarországra akkreditált külképviseleti hatóságnál is köthetnek házasságot, feltéve, hogy nemzetközi szerződés vagy viszonyosság és a külföldi állam joga ezt lehetővé teszi.

Tanúsítvány külföldön történő házasságkötéshez

24. §

(1) Az a Magyarországon lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező magyar állampolgár, hontalan vagy menekültként elismert személy, aki külföldön kíván házasságot kötni, az ehhez szükséges tanúsítvány kiadására irányuló kérelmét személyesen bármely települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetőjénél benyújthatja, aki azt haladéktalanul továbbítja a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervéhez.

(2) A tanúsítványt az (1) bekezdésben meghatározott esetben a kérelem benyújtásának helye szerint illetékes, a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve állítja ki.

(3) A külföldön élő magyar állampolgár a külföldön történő házasságkötéshez szükséges tanúsítvány iránti kérelmét a lakóhelye szerint illetékes magyar konzuli tisztviselőnél nyújthatja be, a tanúsítványt a kérelmező lakóhelye szerint illetékes hivatásos magyar konzuli tisztviselő állítja ki.

(4) A tanúsítvány egy példányát meg kell küldeni a hazai anyakönyvezést végző hatóság részére.

25. §

(1) A 24. § (1) és (3) bekezdése szerinti kérelemhez csatolni kell a nem magyar állampolgár félnek a külföldi hatóság vagy az eljáró magyar anyakönyvvezető előtt tett nyilatkozatát, amelyben kijelenti, hogy a tervezett házasságkötésének tudomása szerint nincs jogi akadálya. A nyilatkozat csak akkor fogadható el, ha tartalmazza a születési családi és utónevet, a házassági nevet, a születési helyet és időt, a nemzet, a családi állapotot, a szülők születési családi és utónevét, a lakcímet és az állampolgárságot.

(2) Ha mindkét fél a 24. § (1) bekezdésében meghatározott személyi körbe tartozik, részükre a tanúsítványokat egy okiraton kell kiállítani.

26. §

(1) A tanúsítvány tartalmazza

- a) a felek természetes személyazonosító adatait,
- b) a felek állampolgárságát, hontalanságát, illetve menekült jogállását,
- c) a felek lakcímét,
- d) a felek nemét, családi állapotát, valamint
- e) azt a tényt, hogy a tervezett házasságkötésnek a magyar jog szerint nincs akadálya.

(2) A tanúsítvány a kiállításától számított hat hónapig érvényes.

A házasságkötés

27. §

(1) Az anyakönyvvezető a házasságkötés időpontját a házasulókkal folytatott egyeztetést követően tűzi ki.

(2) Nem köthető házasság munkaszüneti napon.

(3) Ha a házasságkötést megelőző eljárásról készített jegyzőkönyv felvétele óta hat hónap eltelt, és a házasságkötési szándék továbbra is fennáll, az eljárást meg kell ismételni.

28. §

(1) A házasság megkötésekor az anyakönyvvezető és két tanú előtt a házasulók házasságkötésre irányuló nyilatkozatot tesznek.

(2) Az anyakönyvvezető előbb az egyik, majd a másik házasulónak külön-külön név szerint felteszi a kérdést: kijelenti-e, hogy a jelen lévő másik féllel házasságot köt?

(3) Ha a feltett kérdésre mindkét házasuló egybehangzó igennel válaszolt, az anyakönyvvezető kijelenti, hogy a házasságkötés utáni nevén megnevezett felek a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyve értelmében házastársak.

29. §

(1) A házasságkötéskor a házasuló az anyanyelvét is használhatja.

(2) Ha a házasuló vagy a tanú a magyar nyelvet nem beszéli, továbbá ha az anyakönyvvezető a házasuló vagy a tanú által beszélt idegen nyelvet nem érti, tolmácsot kell alkalmazni. A tolmácsról a házasulók gondoskodnak.

(3) A házasulók kérésére a házasság valamely nemzeti és etnikai kisebbség nyelvén is megköthető, ha az adott nyelvet mindkét házasuló és a tanú érti és beszéli. Ha a házasság megkötésekor közreműködő anyakönyvvezető nem érti és nem beszéli az adott kisebbség nyelvét, tolmácsot kell alkalmazni. A tolmácsról a házasulók gondoskodnak.

30. §

(1) A házastársak, a házassági tanúk, az anyakönyvvezető, továbbá – ha a házasságkötésnél közreműködik – a tolmács a házassági anyakönyvi bejegyzést aláírják.

(2) Ha valamelyik házасuló a 28. § (2) bekezdése szerinti kérdésre nem igennel válaszol, a nyilatkozatot feltételhez vagy időhöz köti, a házasság nem jön létre. E tényt az anyakönyvvezető a jelenlévők előtt kijelenti.

(3) Ha valamelyik házасuló, illetve a tanú vagy a tolmács a házassági anyakönyv bejegyzésének aláírását megtagadja, de a házasság a 28. §-ban foglaltaknak megfelelően létrejött, az anyakönyvvezető az aláírásra szolgáló rovatba e tényt feljegyzi.

(4) Házassági tanú nagykorú és cselekvőképes személy lehet. A házassági tanúkról a házасulók gondoskodnak.

III. fejezet

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándék bejelentése

31. §

(1) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándékot a fővárosi kerületben, a megyei jogú városban, valamint az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által rendeletben meghatározott további településen működő anyakönyvvezetőnél lehet bejelenteni.

(2) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándékot együttesen, személyesen kell bejelenteni, amelyről az anyakönyvvezető jegyzőkönyvet vesz fel.

(3) A felek egyike – ha magyarországi lakcímmel nem rendelkezik – a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló szándékát

a) a külföldi közjegyző vagy anyakönyvvezető előtt tett hitelesített és – ha a nyilatkozatot nem magyar nyelven tette – hiteles magyar nyelvű fordítással ellátott nyilatkozatával írásban is bejelentheti,

b) személyesen a lakóhelye szerint illetékes hivatásos magyar konzuli tisztviselőnél is bejelentheti, amelyről a konzuli tisztviselő jegyzőkönyvet vesz fel.

(4) Ha az anyakönyvvezető a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándék bejelentésére irányuló eljárásban megállapítja, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének törvényes feltételei fennállnak, a határozat meghozatalát mellőzi.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helyszíne

32. §

- (1) A települési önkormányzat térítésmentesen biztosítja a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére alkalmas hivatali helyiséget.
- (2) A bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen, illetve hivatali munkaidőn kívüli létesítését a jegyző engedélyezheti.
- (3) A jegyző a bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen kívüli létesítését akkor engedélyezheti, ha a felek nyilatkoznak arról, hogy
- a) a tanúk és – ha szükséges – a tolmács jelenlétét biztosítják,
  - b) gondoskodnak az anyakönyvvezető helyszínre és a hivatali helyiségbe való utazásáról.
- (4) Az anyakönyvvezető kizárólag akkor működik közre a bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen kívüli létesítésénél, ha a jegyző a (2) bekezdésben foglalt engedélyt megadta, és a felek a (3) bekezdésben foglalt feltételeket teljesítik.
- (5) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének törvényben előírt módját akkor is biztosítani kell, ha az hivatali helyiségen kívül történik.

33. §

- (1) A bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen kívüli létesítése, továbbá a hivatali munkaidőn kívül történő bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése esetén a többlétszolgáltatás ellentételezéseként a települési önkormányzat rendeletében meghatározott mértékű díjat kell fizetni.
- (2) A hivatali munkaidőn kívül történő bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésében közreműködő anyakönyvvezetőt választása szerint a köztisztviselők jogállásáról szóló törvényben meghatározott szabadidő helyett az önkormányzat rendeletében meghatározott mértékű díjazás illeti meg.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozásának megtagadása

34. §

- (1) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének akadályát bárki bejelentheti.
- (2) Az anyakönyvvezető a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésénél történő közreműködést megtagadja, ha
- a) a közreműködésre nem illetékes,

- b) az eljárásból ki van zárva,
  - c) a létesítésnek jogi akadálya van,
  - d) a felek a létesítés törvényes feltételeit nem igazolták,
  - e) a felek a létesítéshez a jogszabályban előírt felmentést, illetve engedélyt nem mutatták be, vagy
  - f) a bíróság valamelyik fél cselekvőképességét a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére vonatkozó jognyilatkozat tételében korlátozta, és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére a gyámhatóság nem adott engedélyt, vagy a fél a létrehozás időpontjában olyan állapotban van, hogy az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége átmenetileg hiányzik.
- (3) Az anyakönyvvezető a felek valamelyikének közeli halállal fenyegető egészségi állapota esetén sem adhat felmentést a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének jogi akadálya alól.

Nem magyar állampolgár bejegyzett élettársi kapcsolatának létesítése

35. §

- (1) A nem magyar állampolgár részére az Nmjt. 38. § (1) bekezdése szerinti igazolás alól adott felmentés a kiállításának napjától számított hat hónapig érvényes.
- (2) A felmentés megadása iránti kérelmet az együttesen személyesen megjelenő felek a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozására jogosult anyakönyvvezetőnél nyújthatják be.
- (3) Azonos nem magyar állampolgárságú felek az állampolgárságuk szerint illetékes, Magyarországra akkreditált külképviseleti hatóságnál is létesíthetnek bejegyzett élettársi kapcsolatot, feltéve, hogy nemzetközi szerződés vagy viszonyosság és a külföldi állam joga ezt lehetővé teszi.

Tanúsítvány a bejegyzett élettársi kapcsolat külföldön történő létesítéséhez

36. §

- (1) Az a Magyarországon lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező magyar állampolgár, hontalan vagy menekültként elismert személy, aki külföldön kíván bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíteni, az ehhez szükséges tanúsítvány kiadására irányuló kérelmét személyesen bármely települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetőjénél benyújthatja, aki azt haladéktalanul továbbítja a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervéhez.
- (2) A tanúsítványt az (1) bekezdésben meghatározott esetben a kérelem benyújtásának helye szerint illetékes, a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve állítja ki.

(3) A külföldön élő magyar állampolgár a bejegyzett élettársi kapcsolat külföldön történő létesítéséhez szükséges tanúsítvány iránti kérelmét a lakóhelye szerint illetékes magyar konzuli tisztviselőnél nyújthatja be, a tanúsítványt a kérelmező lakóhelye szerint illetékes hivatásos magyar konzuli tisztviselő állítja ki.

(4) A tanúsítvány egy példányát meg kell küldeni a hazai anyakönyvvezést végző hatóság részére.

37. §

(1) A 36. § (1) és (3) bekezdése szerinti kérelemhez csatolni kell a nem magyar állampolgár félnek a külföldi hatóság vagy az eljáró magyar anyakönyvvezető előtt tett nyilatkozatát, amelyben kijelenti, hogy a tervezett bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének tudomása szerint nincs jogi akadálya. A nyilatkozat csak akkor fogadható el, ha tartalmazza a születési családi és utónevét, a házassági nevet, a születési helyet és időt, a nemzet, a családi állapotot, a szülők születési családi és utónevét, a lakcímet és az állampolgárságot.

(2) Ha mindkét fél a 36. § (1) bekezdésében meghatározott személyi körbe tartozik, részükre a tanúsítványokat egy okiraton kell kiállítani.

38. §

(1) A tanúsítvány tartalmazza

a) a felek természetes személyazonosító adatait,

b) a felek állampolgárságát, hontalanságát, illetve menekült jogállását,

c) a felek nemét, családi állapotát, valamint

d) azt a tényt, hogy a tervezett bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének a magyar jog szerint nincs akadálya.

(2) A tanúsítvány a kiállításától számított hat hónapig érvényes.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése

39. §

(1) Az anyakönyvvezető a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének időpontját a felekkel folytatott egyeztetést követően tűzi ki.

(2) Nem létesíthető bejegyzett élettársi kapcsolat munkaszüneti napon.

(3) Ha a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozását megelőző eljárásról készített jegyzőkönyv felvétele óta hat hónap eltelt, és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándék továbbra is fennáll, az eljárást meg kell ismételni.

40. §

(1) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésekor az anyakönyvvezető és két tanú előtt a felek a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló nyilatkozatot tesznek.

(2) Az anyakönyvvezető előbb az egyik, majd a másik félnek külön-külön név szerint felteszi a kérdést: kijelenti-e, hogy a jelen lévő másik féllel bejegyzett élettársi kapcsolatot létesít?

(3) Ha a feltett kérdésre mindkét fél egybehangzó igennel válaszolt, az anyakönyvvezető kijelenti, hogy a felek a Magyar Köztársaság polgári törvénykönyve értelmében bejegyzett élettársak.

41. §

(1) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésekor a fél az anyanyelvét is használhatja.

(2) Ha a fél vagy a tanú a magyar nyelvet nem beszéli, továbbá ha az anyakönyvvezető a fél vagy a tanú által beszélt idegen nyelvet nem érti, tolmácsot kell alkalmazni. A tolmácsról a felek gondoskodnak.

(3) A felek kérésére a bejegyzett élettársi kapcsolat valamely nemzeti és etnikai kisebbség nyelvén is létesíthető, ha az adott nyelvet mindkét fél és a tanú érti és beszéli. Ha a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésekor közreműködő anyakönyvvezető nem érti és nem beszéli az adott kisebbség nyelvét, tolmácsot kell alkalmazni. A tolmácsról a felek gondoskodnak.

42. §

(1) A felek, a tanúk és az anyakönyvvezető, továbbá – ha a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésénél közreműködik – a tolmács az anyakönyvi bejegyzést aláírják.

(2) Ha valamelyik fél a 40. § (2) bekezdése szerinti kérdésre nem igennel válaszol, a nyilatkozatot feltételhez vagy időhöz köti, a bejegyzett élettársi kapcsolat nem jön létre. E tény az anyakönyvvezető a jelenlévők előtt kijelenti.

(3) Ha valamelyik fél, illetve a tanú vagy a tolmács az anyakönyv bejegyzésének aláírását megtagadja, de a bejegyzett élettársi kapcsolat a 40. §-ban foglaltaknak megfelelően létrejött, az anyakönyvvezető az aláírásra szolgáló rovatba e tényt feljegyzi.

(4) Tanú nagykorú és cselekvőképes személy lehet. A tanúkról a felek gondoskodnak.

IV. fejezet

Névviselés, névváltoztatás

Névviselés

43. §

- (1) Hatósági eljárásban, igazolásban, igazolványban, nyilvántartásban a magyar állampolgár a születési, illetve a házassági anyakönyv szerint őt megillető születési vagy házassági nevet viseli.
- (2) Az anyakönyvbe azt a születési és házassági nevet kell bejegyezni, amely az érintett személyt a születés, a házasságkötés, a bejegyzett élettársi kapcsolat bejegyzése vagy a haláleset időpontjában megillette.

A születési név

44. §

- (1) A születési név az a név, amely az érintettet a születési anyakönyvi bejegyzés alapján megilleti. A magyar állampolgár születési neve családi és utónévből áll.
- (2) A születési családi név egy- vagy kéttagú. A kéttagú családi név tagjait kötőjel köti össze.
- (3) Anyakönyvezni a szülők által meghatározott sorrendben legfeljebb két, a gyermek nemének megfelelő utónevet lehet a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) által összeállított utónévjegyzékből. Az utónévjegyzéket az MTA a honlapján teszi közzé.
- (4) Ha a szülők által választott utónév nem szerepel az utónévjegyzékben, az MTA az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter megkeresésére huszonkét munkanapon belül nyilatkozik a kért utónév anyakönyvezhetőségéről. Ha az MTA nyilatkozata szerint az utónév anyakönyvezhető, azt az utónévjegyzékbe haladéktalanul felveszi.
- (5) Ikergyermekek azonos utónévvel nem anyakönyvezhetők.
- (6) Élve született, de a születés anyakönyvezése előtt meghalt gyermek utónevét – ha a szülők a gyermek utónevéről nem nyilatkoztak – „utónevet nem kapott” szavakkal jegyzi be az anyakönyvvezető.
- (7) Ha valamelyik szülő nem magyar állampolgár, az anyakönyvvezető a gyermek utónevét a születési anyakönyvbe az érintett nem magyar állampolgárra irányadó szabályok szerint is bejegyezheti.

(8) A magyar anyakönyvben és az ennek alapján kiadott okiratokban a családi név az utónevet megelőzi.

(9) Az (1)-(4) bekezdésben meghatározottak nem alkalmazhatók, ha az érintett kérelmére az Nmjt. 10. §-a alapján a születés anyakönyvezése során más állam jogát kell alkalmazni.

45. §

(1) Az anyakönyvi kivonaton két utónevet lehet feltüntetni. Annak a személynek, akinek a születési anyakönyvi bejegyzése kettőnél több utónevet tartalmaz, a születési anyakönyvi kivonat kiállítása iránti kérelemben írásban nyilatkoznia kell, hogy melyik két utónevét kívánja viselni. A nyilatkozat alapján a születési anyakönyvben az utónevét ki kell javítani. Ha az érintett személy a nyilatkozatot nem teszi meg, az anyakönyvi kivonatra az anyakönyvben szereplő utónevei közül az első kettőt kell feltüntetni.

(2) Elhalt személy esetén, ha a születési anyakönyvi bejegyzése kettőnél több utónevet tartalmaz, az elhalt személy 1953. január 1-je után kötött házassága anyakönyvi bejegyzését, ennek hiányában a személyazonosításra alkalmas okmányában szereplő utóneveket kell a viselt utónevek tekintetében alapul venni.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben a születési – és 1953. január 1-je előtti házassági bejegyzés esetében a házassági – anyakönyvben az elhalt utónevének kijavítását a halálesetet nyilvántartó anyakönyvvezető értesítése alapján kell elvégezni.

46. §

(1) A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó személy

a) a gyermekének az adott nemzeti és etnikai kisebbségnek megfelelő utónevet adhat,

b) kérheti az anyakönyvezett utóneve helyett az annak megfelelő nemzeti és etnikai kisebbségi utónév bejegyzését, továbbá

c) kérheti az anyakönyvezett családi neve helyett az adott nemzeti és etnikai kisebbségi nyelv szabályai szerint képzett családi név bejegyzését,

d) kérheti a családi és utóneve adott nemzeti és etnikai kisebbségi nyelven történő feltüntetését.

(2) A választható nemzeti és etnikai kisebbségi utóneveket az érintett országos kisebbségi önkormányzatok által összeállított nemzeti és etnikai kisebbségi utónévjegyzék tartalmazza.

(3) Az utónévjegyzékben nem szereplő nemzeti és etnikai kisebbségi utónév anyakönyvezhetőségéről az érintett országos kisebbségi önkormányzatnak – a megkereséstől számított huszonnégy munkanapon belül kiadott – állásfoglalása az irányadó.

(4) Olyan utónév bejegyzésére irányuló kérelem esetén, amely a (2) bekezdésben meghatározott nemzeti és etnikai kisebbségi utónévjegyzékben nem szerepel, nyilatkozni kell arról, hogy a választott nevet mely nemzeti és etnikai kisebbség használja.

A házassági név

47. §

(1) A házassági név az a név, amely az érintettet a házassági anyakönyvi bejegyzés alapján megilleti.

(2) A házassági név családi nevekből képzett része egy- vagy kéttagú lehet. A kéttagú házassági név családi nevekből képzett részét kötőjel köti össze.

(3) Ha az egyik vagy mindkét házastárs születési családi neve vagy az előző házassági nevének a családi nevekből képzett része kéttagú, a házastársaknak nyilatkozniuk kell arról, hogy melyik két családi nevet kívánják összekapcsolt házassági névként viselni.

(4) Ha a házasulók legkésőbb a házasság megkötéséig nem nyilatkoznak a házasságkötés után viselni kívánt házassági nevükről, házassági névként a házasságkötést megelőzően viselt nevüket kell bejegyezni.

(5) Ha a (4) bekezdésben foglalt esetben a feleség a házasságkötést megelőzően olyan nevet visel, amelyet az újabb házasságkötést követően nem viselhet tovább, házassági névként a születési nevét kell bejegyezni.

48. §

(1) A házassági névviselési forma – a házasság fennállása alatt, illetve annak megszűnése után – az érintett kérelmére módosítható.

(2) A házassági névviselési forma módosítása iránti kérelmet bármely települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetőjénél személyesen lehet előterjeszteni. A külföldön élő magyar állampolgár a kérelmét személyesen a lakóhelye szerint illetékes magyar konzuli tisztviselőnél is előterjesztheti.

(3) Ha a kérelmező a házassági névviselési forma módosításával érintett házasságát külföldön kötötte, az engedélyezés feltétele a házasság hazai anyakönyvezése.

A névváltoztatás

49. §

- (1) Magyar állampolgár születési családi és utónevének megváltoztatását – kérelmére – az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter engedélyezheti.
- (2) A szülő családi nevének megváltoztatása a szülő erre irányuló kérelmére kiterjed a családi nevet viselő kiskorú gyermek családi nevére is.
- (3) Ha a nevet változtató házastárs nevét a másik házastárs valamilyen formában viseli, a névváltoztatás rá is kiterjed.
- (4) A magyar hagyományoktól eltérő hangzású, magyartalanul képzett név, történelmi név, régies írásmóddal írott családi név felvételét – különös méltánylást érdemlő körülmények kivételével – nem lehet engedélyezni.
- (5) Nem engedélyezhető olyan családi név felvétele, amely személyhez fűződő jogot sért.
- (6) Ha a névváltoztatással érintett anyakönyvi esemény külföldön történt, a névváltoztatás engedélyezésének feltétele a hazai anyakönyvezés.

50. §

- (1) A név megváltoztatása iránti kérelmet személyesen kell benyújtani bármely települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetőjénél. A külföldön élő magyar állampolgár a kérelmét a lakóhelye szerint illetékes magyar konzuli tisztviselőnél is előterjesztheti.
- (2) A kérelemnek tartalmaznia kell
  - a) a kérelmező születési családi és utónevét, házassági nevét, születési helyét, anyja születési nevét, személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét, családi állapotát, házasságkötésének, bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének helyét, idejét, lakóhelyét, annak hiányában tartózkodási helyét, értesítési címét, továbbá a személyazonosságát és a magyar állampolgárságát igazoló okiratának számát és érvényességi idejét,
  - b) – ha a kérelmező családi állapota házas – a névváltoztatással érintett házastársa születési családi és utónevét, házassági nevét, születési helyét, anyja születési nevét, személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét,
  - c) – ha a szülő kéri a családi neve megváltoztatásának a családi nevet viselő kiskorú gyermek családi nevére történő kiterjesztését – a kérelmező kiskorú gyermeke(i) születési családi és

utónevét, születési helyét, anyja születési nevét, személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét,

d) a kérelem indokolását,

e) a kérelmező nyilatkozatát arról, hogy a választott családi név nem sért személyhez fűződő jogot,

f) a kérelmező nyilatkozatát arról, hogy a – születési vagy házassági – nevét az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter korábban megváltoztatta-e.

(3) A születési név megváltoztatására irányuló kérelemben meg kell jelölni azt a családi, illetve utónevet, amelyet a kérelmező új névként kíván viselni.

51. §

(1) A névváltoztatásról az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter okiratot állít ki. A névváltoztatási iratok nem selejtezhettek, őrzésükről és nyilvántartásukról az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter gondoskodik.

(2) Akinek a névváltoztatását az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter engedélyezte, az új nevet az okirat közlésétől jogosult és köteles viselni.

(3) A névváltoztatás anyakönyvi bejegyzését az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter rendeli el.

(4) A születési név megváltoztatására irányuló eljárás ügyintézési határideje negyvenöt munkanap.

(5) Ha a kérelem hiányosan érkezik, a hiánypótlási felhívást a kérelem beérkezésétől számított tíz munkanapon belül kell kibocsátani.

52. §

(1) A volt házastársa nevét viselő személy házassági neve a kérelmére megváltoztatható, ha

a) a házasság megszűnt, és

b) személyazonosításra alkalmas hatósági igazolvánnyal vagy a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás alapiratával igazolható, hogy volt házastársa nevét a kért formában használta.

(2) Amennyiben a magyar állampolgár neve külföldön történt házasságkötés következtében a magyar névviselési szabályoktól eltérően megváltozik, a hazai anyakönyvezéskor a név bejegyzése során úgy kell eljárni, mintha a névváltoztatást az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter engedélyezte volna, azzal a különbséggel, hogy a névváltozásról az anyakönyvi ügyekért felelős minisztert és a születést nyilvántartó anyakönyvvezetőt értesíteni kell.

(3) Az (1) bekezdés szerinti névváltoztatásra a 49. § (2)-(4) bekezdése, valamint az 50. § (2) bekezdés b), c) és f) pontja kivételével a 49-51. §-ban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

Megkülönböztető betűjel és egyéb jelzés

53. §

- (1) Az egy családhoz tartozók vagy azonos családnévűek megkülönböztetésére szolgáló betűjelet a családi név részének kell tekinteni, az nem minősül külön tagnak.
- (2) A betűjelet a családi nevet megelőzően vagy azt követően nagybetűvel kell írni, és a betűjel után pontot kell tenni.

54. §

- (1) A születési és a házassági név anyakönyvezésekor a doktori cím bejegyezhető. Az anyakönyvbe az anyakönyvi esemény időpontjában jogszerűen viselt doktori cím jegyezhető be.
- (2) A „doktor” megjelölés nem minősül a családi név részének.

55. §

- (1) Az anyakönyvbe korábban bejegyzett betűjel és egyéb jelzés – az 53. és 54. §-ban foglaltak kivételével – nem viselhető, és azt az anyakönyvi kivonat kiállításánál, valamint az anyakönyvi kivonat adattartalmát képező adatokra vonatkozó adattovábbítás során figyelmen kívül kell hagyni.
- (2) A születési anyakönyvbe 1953. január 1-je előtt bejegyzett megkülönböztető betűjelet az érintett akkor jogosult és köteles viselni, ha az erre irányuló nyilatkozatát az anyakönyv tartalmazza.

V. Fejezet

Az anyakönyvek vezetése

Az elektronikus és a papíralapú anyakönyv

56. §

- (1) Az anyakönyveket az e fejezetben meghatározottak szerint elektronikusan és településenként papíralapon kell vezetni.
- (2) Ha az anyakönyvi adat az elektronikus anyakönyvbe és a papíralapú anyakönyvbe is bejegyzésre került, az elektronikus anyakönyvet kell hitelesnek tekinteni.

57. §

(1) Az e törvény hatályba lépését követően tett alapbejegyzést az elektronikus anyakönyvbe kell teljesíteni. Az elektronikus anyakönyvbe tett alapbejegyzések kinyomtatott másodpéldányát évenként és anyakönyvtípusonként össze kell gyűjteni, és papíralapú anyakönyvként összefűzve településenként kell vezetni.

(2) Az e törvény hatálybalépését követően tett alapbejegyzéshez tett további bejegyzést be kell jegyezni az elektronikus anyakönyvbe, továbbá fel kell jegyezni a kinyomtatott másodpéldányra.

(3) Az e törvény hatályba lépését megelőzően tett alapbejegyzéshez – az 60. § (1)-(3) bekezdésében foglalt kivétellel – a törvény hatályba lépését követően tett első bejegyzés megtételekor a papíralapú anyakönyvnek az adott bejegyzésre vonatkozó adatait be kell jegyezni az elektronikus anyakönyvbe.

(4) A további bejegyzéseket az elektronikus anyakönyvbe és a papíralapú anyakönyvbe is teljesíteni kell.

58. §

(1) A házasságkötési szándék, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándék bejelentésekor a szándékukat bejelentő felek születési anyakönyvi bejegyzésének adatait – ha azok abban még nem szerepelnek – az elektronikus anyakönyvbe be kell jegyezni.

(2) Az utólagos bejegyzéseket az elektronikus anyakönyvbe és a papíralapú anyakönyvbe is teljesíteni kell.

(3) A bejelentést felvevő anyakönyvvezető az elektronikus anyakönyvbe történő bejegyzés végett megkeresi a születést nyilvántartó anyakönyvvezetőt. A születést nyilvántartó anyakönyvvezető három munkanapon belül gondoskodik a papíralapú anyakönyv születési anyakönyvi bejegyzése adatainak az elektronikus anyakönyvbe történő bejegyzéséről, és erről értesíti a megkereső anyakönyvvezetőt.

59. §

(1) A papíralapú anyakönyv adatait azon bejegyzés esetében is be kell jegyezni az elektronikus anyakönyvbe, amelyről az anyakönyvvezető adattovábbítást végez.

(2) A bejegyzéshez tett további bejegyzéseket az elektronikus anyakönyvbe és a papíralapú anyakönyvbe is teljesíteni kell.

(3) Az adattovábbítást teljesítő anyakönyvvezető az elektronikus anyakönyvbe történő bejegyzés végett megkeresi az adattovábbítással érintett bejegyzést a papíralapú anyakönyvben nyilvántartó anyakönyvvezetőt. A papíralapú anyakönyvet kezelő anyakönyvvezető három munkanapon belül gondoskodik az adatoknak az elektronikus anyakönyvbe történő bejegyzéséről, és erről értesíti a megkereső anyakönyvvezetőt.

60. §

(1) Az elektronikus anyakönyvbe az e törvény hatályba lépése előtt megnyitott papíralapú anyakönyv adatai közül azokat az adatokat lehet bejegyezni, amelyek e törvény szerint az anyakönyv adattartalmát képezik.

(2) Az e törvény hatályba lépése előtt tett születési és házassági anyakönyvi bejegyzés adatait nem kell bejegyezni az elektronikus anyakönyvbe, ha arra kizárólag a halálesetről szóló utólagos bejegyzés miatt kerülne sor.

(3) Az e törvény hatályba lépése előtt tett anyakönyvi bejegyzés adatait nem kell bejegyezni az elektronikus anyakönyvbe, ha arra kizárólag a törlő utólagos bejegyzés miatt kerülne sor.

(4) Ha az elektronikus anyakönyvbe történő bejegyzéskor a papíralapú anyakönyv nem tartalmazza a személyi azonosítót, azt a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatai alapján be kell jegyezni az anyakönyvbe.

Bejelentés

61. §

(1) A születést és a halálesetet anyakönyvezés végett – legkésőbb az azt követő első munkanapon – az illetékes anyakönyvvezetőnél be kell jelenteni. A bejelentéssel egyidejűleg a bejelentő közli és igazolja mindazokat az adatokat, amelyek az anyakönyvezéshez szükségesek.

(2) A születés és a haláleset tényét és időpontját orvos által kiállított bizonyítvány igazolja.

(3) Az intézetben történt születést és halálesetet az intézet vezetője jelenti be.

(4) Az intézeten kívüli születést a szülők és a szülésnél közreműködő orvos jelenti be.

(5) Ha az anya a személyazonosságát sem a születéskor, sem annak bejelentését követő 30 napon belül nem igazolja, és a gyermeket a kórházban felügyelet nélkül hagyja, a gyermeket ismeretlen szülőktől származó talált gyermeknek kell tekinteni.

(6) Az intézeten kívüli halálesetet az elhalttal egy lakásban élő vagy az elhalt hozzátartozója, illetve az jelenti be, aki a halálesetről tudomást szerzett.

(7) Hivatalból kell anyakönyvezni a Magyarországon történt születést és halálesetet, ha bejelentésre kötelezett nincs, vagy a kötelezett a bejelentést elmulasztotta. Ilyen esetben az anyakönyvvezető gondoskodik a szükséges adatok beszerzéséről.

62. §

(1) A haláleset bejelentésekor az anyakönyvvezető részére át kell adni az elhalt magyar állampolgár személyazonosításra alkalmas okmányát, a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványát, az orvos által kiállított halottvizsgálati bizonyítványt, továbbá – ha az a bejelentő rendelkezésére áll – az elhalt születési anyakönyvi kivonatát és a családi állapotát igazoló okiratot.

(2) A haláleset bejelentésekor a Magyarországon bevándoroltként, letelepedettként vagy menekültként lakóhellyel rendelkező személy személyazonosító okmányait, a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványát, az orvos által kiállított halottvizsgálati bizonyítványt, továbbá a családi állapotát tanúsító okiratát az anyakönyvvezetőnek át kell adni.

(3) Az anyakönyvvezető az elhalt átadott személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványát érvényteleníti, majd a személyazonosításra alkalmas okmányokkal együtt továbbítja a haláleset helye szerint illetékes körzetközponti feladatokat ellátó jegyzőnek.

(4) Bevándorolt, letelepedett és menekült jogállással nem rendelkező nem magyar állampolgár halálesetének bejelentésekor az elhalt személyazonosításra alkalmas okmányait, továbbá az orvos által kiállított halottvizsgálati bizonyítványt az anyakönyvvezetőnek át kell adni. Az anyakönyvvezető az elhalt úti okmányában lévő érvényes magyar vízumra, illetve a tartózkodási jogosultságra vonatkozó bejegyzést követően az anyakönyvi folyószám feltüntetésével „érvénytelen” bejegyzést tesz, és a külföldi hatóságok által kiállított okmányokat a bejelentőnek visszaadja.

Az anyakönyvezés helye, időpontja, az újbóli anyakönyvezés

63. §

(1) Az anyakönyvvezető az anyakönyvet a hivatali helyiségében vezeti. A települési önkormányzat jegyzője gondoskodik arról, hogy az anyakönyvvezetőnek tárgyalásra alkalmas helyiség álljon rendelkezésére.

(2) Az anyakönyvvezető a születést és a halálesetet a bejelentést követően azonnal, a házasságot és a bejegyzett élettársi kapcsolatot pedig annak létrejöttékor anyakönyvezi.

(3) Az anyakönyvezést a meglévő adatokkal kell teljesíteni, ha az ügyintézési határidő letelt, és az anyakönyvezéshez szükséges minden adat nem áll rendelkezésre.

64. §

A születést, a házasságkötést, a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését és a halálesetet újból kell anyakönyvezni, ha

- a) a gyermek családi jogállásában, illetve a szülők személyében bekövetkezett változás miatt a születési anyakönyvbe anyakönyvezett szülők, illetve a gyermek családi nevére vonatkozó adatok megváltoztak,
- b) a bejegyzést nem az eljárásra jogosult személy teljesítette,
- c) az alapbejegyzés kijavítással nem pontosítható.

Hazai anyakönyvezés

65. §

A magyar állampolgár köteles kezdeményezni a külföldön történt házasságkötésének, bejegyzett élettársi kapcsolata létesítésének, gyermeke külföldön történt születésének, valamint a magyar állampolgárságú házastársa, bejegyzett élettársa, gyermeke és szülője külföldön történt halálának hazai anyakönyvezését.

66. §

(1) A magyar állampolgár születését, házasságkötését, valamint – a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvény hatályba lépését követően létesített – bejegyzett élettársi kapcsolata létesítését a magyar anyakönyv akkor is tartalmazza, ha a magyar állampolgárságot a születése, házasságkötése, illetve a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése után szerezte meg.

(2) Ha a hontalan személy lakóhelye Magyarországon van vagy volt, külföldön történt születését, házasságkötését, bejegyzett élettársi kapcsolata létesítését, valamint halálesetét a hazai anyakönyvezést végző hatóság anyakönyvezi, ha a bejegyzést olyan személy kéri, akinek a magyarországi anyakönyvezéshez érdeke fűződik.

67. §

(1) A hazai anyakönyvezést bármely települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetőjénél vagy a lakóhely szerint illetékes magyar konzuli tisztviselőnél kell kérni. Ha

magyar állampolgár külföldön történt születéséről, házasságkötéséről, bejegyzett élettársi kapcsolata létesítéséről vagy halálesetéről az anyakönyvvezető vagy – a fogadó állam által megküldött anyakönyvi kivonat alapján – a hivatásos magyar konzuli tisztviselő tudomást szerez, a hazai anyakönyvezést hivatalból kezdeményezi.

(2) A hazai anyakönyvezési eljárás ügyintézési határideje negyvenöt munkanap.

(3) Ha a kérelem hiányosan érkezik, a hiánypótlási felhívást a kérelem beérkezésétől számított tíz munkanapon belül kell kibocsátani.

(4) A hazai anyakönyvezéshez csatolni kell a külföldi anyakönyvi okiratot. Ha a hazai anyakönyvezést végző hatóságnak hivatalos tudomása van arról, hogy az okirat külföldről nem szerezhető be, vagy az anyakönyvezés külföldön nem történt meg, az anyakönyvi esemény tanúsítására alkalmas egyéb okiratot kell csatolni. Kétség esetén az eljáró hatóság az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter útján a külpolitikáért felelős miniszternek vagy az adott állam Magyarországra akkreditált külképviseletének állásfoglalását kéri arról, hogy az okirat külföldről nem szerezhető be, vagy az anyakönyvezés külföldön nem történt meg.

68. §

(1) Magyar állampolgár külföldön született gyermeke születésének hazai anyakönyvezése során a gyermek utóneveként a külföldi okiratban szereplő utónevet kell bejegyezni.

(2) A magyar állampolgár a születésének hazai anyakönyvezése során kérheti utónevének a külföldi anyakönyvi okiratban szereplő utónévnek megfelelő magyar utónévre történő kijavítását.

(3) A honosított, visszahonosított személy születésének hazai anyakönyvezése során a külföldi okiratban szereplő valamennyi utónevet be kell jegyezni. Ha az érintett az utónevei közül csak kettőt kíván viselni, nyilatkozata alapján a többi utónevét a bejegyzésből törölni kell.

VI. fejezet

Az anyakönyv típusai és adattartalma

A születési anyakönyv

69. §

(1) A születési anyakönyv nyilvántartja

a) a születés helyét és idejét (év, hó, nap),

b) a gyermek születési családi és utónevét, nemét, személyi azonosítóját,

- c) a szülők születési családi és utónevét, születési helyét, személyi azonosítóját, annak hiányában a születési idejét,
  - d) a többes születést,
  - e) a szülők és a gyermek igazolt nem magyar állampolgárságát, hontalanságát, ismeretlen állampolgárságát,
  - f) a bejegyzés idejét (év, hó, nap).
- (2) Az adatok változása esetén anyakönyvezni kell
- a) a gyermek, illetve a szülő születési családi és utónevének megváltozását, az állampolgársági eljárásban történt névmódosítását,
  - b) a gyermek, illetve a szülő kettőnél több utónevének a 45. § (1) és (3) bekezdésében szabályozott kijavítását,
  - c) a gyermek, illetve a szülő személyi azonosítójának megváltozását,
  - d) a gyermek nemének megváltozását, valamint az azzal összefüggő utónévváltozást,
  - e) a gyermek családi jogállásának megváltozását,
  - f) a szülők, illetve a gyermek magyar állampolgárságának megszűnését, a magyar állampolgárság megszerzését, az ismertté vált állampolgárságát, a tévesen bejegyzett nem magyar állampolgárság törlését, valamint
  - g) a bejegyzett személy halálát.
- (3) A szülő születési családi és utónevének megváltozását nagykorú személy esetében kizárólag a kérelmére kell a születési anyakönyvi bejegyzésében feljegyezni.
- (4) Nem jegyezhető be a születési anyakönyvbe a szülő utónevének megváltozása, ha az a nemének megváltozásával összefüggésben történt.

A házassági anyakönyv

70. §

- (1) A házassági anyakönyv nyilvántartja
- a) a házasságkötés helyét és idejét (év, hó, nap),
  - b) a férj, valamint a feleség születési családi és utónevét, házasságkötés előtt viselt – előző házassági – nevét, születési helyét, személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét, a házasságkötést megelőző családi állapotát, a házasulók szüleinek születési családi és utónevét,
  - c) a házastársak nevét a házasságkötés után,
  - d) a házastársak aláírását,

- e) a házasságkötésnél közreműködött anyakönyvvezető nevét, aláírását,
- f) a házassági tanúk és a tolmács nevét, aláírását,
- g) a megállapodást a születendő gyermek születési családi nevére,
- h) a férj, illetve a feleség nem magyar állampolgárságát vagy hontalanságát, a hazai anyakönyvezésnél ismeretlen állampolgárságát.

(2) Az adatok változása esetén anyakönyvezni kell

- a) a férj, illetve a feleség születési és házassági nevének, személyi azonosítójának megváltozását,
- b) a férj, illetve a feleség állampolgársági eljárásban történt névmódosítását,
- c) a házasság megszűnését, illetve érvénytelenné nyilvánítását,
- d) a magyar állampolgárság megszűnését, a magyar állampolgárság megszerzését,
- e) a születendő gyermek születési családi nevről történő megállapodást vagy annak megváltoztatását.

(3) Nem jegyezhető be a házassági anyakönyvbe a házastárs utónevének megváltozása, ha az a nemének megváltozásával összefüggésben történt.

A bejegyzett élettársi kapcsolatok anyakönyve

71. §

(1) A bejegyzett élettársi kapcsolatok anyakönyve nyilvántartja

- a) a létrehozás helyét és idejét (év, hó, nap),
- b) a bejegyzett élettársak születési családi és utónevét, az anyakönyvezés előtt viselt nevét, születési helyét, személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét, a bejegyzést megelőző családi állapotát, a bejegyzett élettársak szüleinek születési családi és utónevét,
- c) a bejegyzett élettársak nemét,
- d) a bejegyzett élettársak aláírását,
- e) a tanúk és a tolmács nevét, aláírását,
- f) a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozásánál közreműködött anyakönyvvezető nevét, aláírását,
- g) a bejegyzett élettársak nem magyar állampolgárságát vagy hontalanságát, a hazai anyakönyvezésnél ismeretlen állampolgárságát.

(2) Az adatok változása esetén anyakönyvezni kell

- a) a bejegyzett élettársak születési nevének, személyi azonosítójának megváltozását,
- b) a bejegyzett élettársak állampolgársági eljárásban történt névmódosítását,
- c) a bejegyzett élettársi kapcsolat megszűnését, illetve érvénytelenné nyilvánítását,
- d) a magyar állampolgárság megszűnését, a magyar állampolgárság megszerzését.

(3) Nem jegyezhető be a bejegyzett élettársi kapcsolatok anyakönyvébe a bejegyzett élettárs utónevének megváltozása, ha az a nemének megváltozásával összefüggésben történt.

A halotti anyakönyv

72. §

(1) A halotti anyakönyv nyilvántartja

- a) a haláleset helyét és idejét,
- b) a meghalt személy születési és házassági nevét, nemét, személyi azonosítóját, annak hiányában a születési idejét, családi állapotát, születési helyét,
- c) a meghalt személy szüleinek születési családi és utónevét,
- d) a meghalt személy házastársának vagy bejegyzett élettársának születési családi és utónevét, személyi azonosítóját, annak hiányában születési idejét, a házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helyét, idejét, ha a haláleset idején a házasság vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat fennállott,
- e) a meghalt személy nem magyar állampolgárságát, hontalanságát, illetve ismeretlen állampolgárságát,
- f) a bejegyzés idejét (év, hó, nap).

(2) Az adatok változása esetén anyakönyvezni kell

- a) a holtak nyilváníást hatálytalanító bírósági végzést,
- b) az ismeretlen holttest később megállapított adatait,
- c) az ismeretlen állampolgárságú személy ismertté vált állampolgárságát,
- d) a magyar állampolgárság megszerzését.

VII. Fejezet

Az elektronikus anyakönyvi rendszer

Az elektronikus anyakönyvi rendszer felépítése

73. §

(1) Az elektronikus anyakönyvi rendszer része

- a) az elektronikus anyakönyv,
- b) az anyakönyvi okmánynyilvántartás.

(2) A elektronikus anyakönyvi rendszerben az adatokat a Kormány által rendeletben kijelölt szerv (a továbbiakban: központi nyilvántartó szerv) kezeli.

Az anyakönyvi okmánynyilvántartás

74. §

(1) Az anyakönyvi eljárás során használt biztonsági okmányokról a közhitelességet szolgáló ellenőrzés, valamint a visszaélések megakadályozása céljából központi nyilvántartást (a továbbiakban: okmánynyilvántartás) kell vezetni.

(2) Az okmánynyilvántartás tartalmazza

a) az okmány

aa) felhasználására jogosult szerv megnevezését és azonosítóját,

ab) egyedi azonosítóját,

ac) bevételezésének helyét és idejét,

ad) tényleges tárolási helyét,

ae) kiállítására, felhasználására, érvényességére és selejtezésére vonatkozó adatokat,

b) a kiállított anyakönyvi kivonatban szereplő személyes és okmányazonosító adatokat,

c) az anyakönyvi kivonat kiállítását kérő természetes személy ügyfél természetes személyazonosító adatait és lakcímét, illetve a nem természetes személy ügyfél nevét, székhelyét vagy telephelyét, képviselőjének nevét,

d) az anyakönyvi kivonatot kiállító anyakönyvvezető azonosításához szükséges adatokat.

(3) A (2) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott adatokat az okmánynyilvántartás határidő nélkül tartalmazza, a (2) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott adatokat az anyakönyvi kivonat kiállítását követő öt év elteltével törölni kell.

75. §

Az okmánynyilvántartás vezetéséhez – a nyilvántartott adatok és azok változásai tekintetében – az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter rendeletében meghatározott rend szerint adatszolgáltatásra kötelezett

a) az anyakönyvvezető,

b) a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának jegyzője,

c) a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve, valamint

d) az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter.

VIII. fejezet

Adattovábbítás, az anyakönyvi adatok védelme

Az anyakönyvi adatkezelés célja és időtartama

76. §

(1) Az anyakönyv a leszármazás és a családi kapcsolatok közhiteles igazolása, valamint az ezzel összefüggő adatigények kielégítése céljából személyi alapnyilvántartásként nyilvántartja a természetes személyek személyállapotát meghatározó azon alapvető eseményeket és adatokat, amelyekhez személyi és vagyoni joghatások fűződnek.

(2) Az anyakönyv a bejegyzett adatokat határidő nélkül tartja nyilván.

Az adattovábbítás módja és tartalma

77. §

Az anyakönyvből az elektronikus anyakönyvben nyilvántartott adatok tekintetében

- a) a központi nyilvántartó szerv az arra jogosultnak közvetlen hozzáférést biztosít,
- b) a központi nyilvántartó szerv és az anyakönyvvezető törvényben meghatározott kötelező adattovábbítást végez,
- c) az anyakönyvvezető az arra jogosult részére adatigénylés alapján adattovábbítást végez, vagy
- d) az anyakönyvvezető az arra jogosult kérelmére hatósági bizonyítványt állít ki.

78. §

Az anyakönyvből a kizárólag a papíralapú anyakönyvben nyilvántartott adat, valamint az anyakönyvi alapirat tekintetében az anyakönyvvezető az arra jogosult

- a) részére engedélyezi a betekintést,
- b) részére adatigénylés alapján adattovábbítást végez, vagy
- c) kérelmére hatósági bizonyítványt állít ki.

79. §

(1) Az 1980. december 31-ig vezetett anyakönyv levéltár által őrzött másodpéldányából történő adattovábbításra – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – az anyakönyvből történő adattovábbítás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

(2) A levéltár által őrzött anyakönyvbe bejegyzett adat megismerésére a közlevéltárakról szóló törvénynek a közlevéltár anyagában történő kutatásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni, ha az anyakönyvi adat keletkezése óta kilencven év eltelt.

80. §

Az anyakönyvvezető a statisztikáról szóló törvényben meghatározott adatgyűjtéssel kapcsolatos feladatai teljesítése céljából az anyakönyvi eljárás során kezeli a népmozgalmi adatszolgáltatás körébe tartozó adatokat.

A közvetlen hozzáféréssel történő adatátvétel és a betekintés

81. §

(1) Az elektronikus anyakönyvben kezelt adatok teljes körét elektronikus úton, egyedi informatikai alkalmazás igénybevételével közvetlen adathozzáféréssel (a továbbiakban: közvetlen hozzáférés) jogosult átvenni, továbbá a kizárólag a papíralapú anyakönyvben nyilvántartott adatot, valamint az anyakönyvi alapíratot jogosult megtekinteni

a) az e törvényben meghatározott eljárás lefolytatása céljából

aa) az anyakönyvvezető,

ab) a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve,

ac) az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter,

b) a bíróság az előtte folyamatban lévő eljárásban résztvevő személyek személyazonosságának, valamint a családi kapcsolatok fennállásának megállapítása, továbbá a bemutatott okirat adattartalma valódiságának ellenőrzése céljából,

c) a nyomozó hatóság és az ügyészség a bűncselekmények megelőzése, felderítése, büntetőeljárás lefolytatása vagy büntetés és intézkedés végrehajtása céljából,

d) a nemzetbiztonsági szolgálatok a törvényben meghatározott felderítési, nemzetbiztonsági védelmi és elhárítási, információszerzési, továbbá nemzetbiztonsági, iparbiztonsági, belső biztonsági és bűnmegelőzési ellenőrzési célból,

- e) az állampolgársági ügyekben eljáró szerv az állampolgársági eljárásban az érintett anyakönyvezett adatainak, névviselésének, valamint a családi kapcsolatok fennállásának megállapítása céljából,
  - f) a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás szerve a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás vezetése céljából,
  - g) a gyámhatóság a gyámügyi eljárás során az e törvényben meghatározott feladatai ellátása céljából,
  - h) a közjegyző a bejegyzett élettársi kapcsolat megszüntetése iránti eljárás lefolytatása, az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásának vezetése, valamint a hagyatéki eljárás lefolytatása céljából.
- (2) Az elektronikus anyakönyvből közvetlen hozzáféréssel jogosult átvenni az anyakönyvi kivonat adattartalmát képező adatokat
- a) a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványt kiállító hatóság a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány kiadása iránti eljárás lefolytatása céljából,
  - b) a külpolitikáért felelős miniszter, valamint a hivatásos magyar konzuli tisztviselő a konzuli érdekvédelem ellátása céljából,
  - c) az áldozatsegítő szolgálat a kárenyhítési eljárás lefolytatása céljából,
  - d) a Magyar Államkincstár a hatáskörébe tartozó támogatási eljárás lefolytatása céljából,
  - e) az egészségbiztosítási szerv az ellátásra való jogosultság megállapítása céljából,
  - f) a nyugdíjbiztosítási szerv az ellátásra való jogosultság megállapítása céljából,
  - g) a kárpótlási hatóság az életüktől és szabadságuktól politikai okból megfosztottak kárpótlására való jogosultság megállapítása céljából.

82. §

- (1) Az elektronikus anyakönyvbe bejegyzett azon személyek adatairól, akik a polgárok személyiadat- és lakcímnnyilvántartásának hatálya alá tartoznak, a bejegyzéskor a központi nyilvántartó szerv automatikusan értesíti a személyiadat- és lakcímnnyilvántartást.
- (2) Ha az anyakönyv és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adattartalma eltér, az ellenkező bizonyításáig az anyakönyvet kell hitelesnek tekinteni.
- (3) Törvény eltérő rendelkezése hiányában az anyakönyvvezető a papíralapú anyakönyvbe, valamint az alapiratokba történő betekintésről hivatalos feljegyzést készít, amely tartalmazza a betekintő személy nevét, azt, hogy mely állami vagy önkormányzati szerv nevében jár el, valamint a betekintés célját és jogalapját.

(4) A betekintésről készített hivatalos feljegyzést az anyakönyvvezető öt évig köteles megőrizni.

83. §

(1) A központi nyilvántartó szerv az elektronikus anyakönyvből e törvény rendelkezése alapján adatokhoz való közvetlen hozzáférést kizárólag akkor biztosíthat, ha a közvetlen hozzáférést gyakorló személy a (2) bekezdésben meghatározott felhatalmazással rendelkezik.

(2) A közvetlen hozzáféréssel csak az a személy vehet át adatokat, akinek a közvetlen hozzáférésre jogosult szerv erre felhatalmazást adott.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott felhatalmazás jogosultjának személyéről, hozzáférési jogosultságának terjedelméről és feltételeiről, valamint az abban bekövetkezett változásról a közvetlen hozzáférésre jogosult szerv – a felhatalmazás kiadását, változását követően haladéktalanul – értesíti a központi nyilvántartó szervet.

Az adatigénylés alapján történő adattovábbítás feltételei

84. §

Az anyakönyvvezető adatigénylés alapján kizárólag annak az adatigénylőnek és abban a körben továbbíthat adatot, amely adatigénylő tekintetében törvény az adatok átvételét és kezelését az adatkezelés céljának és az átvehető adatok körének pontos meghatározásával előírja.

Az anyakönyvi kivonat

85. §

(1) Az anyakönyvi kivonat a (2)-(5) bekezdésben meghatározott adattartalommal kiállított hatósági bizonyítvány. A kivonat az anyakönyvezett adatokat a kiállítása időpontja szerinti állapotnak megfelelően tartalmazza. Az anyakönyvi kivonat biztonsági okmány.

(2) A születési anyakönyvi kivonat tartalmazza

- a) a gyermek születési nevét, nemét, születési helyét és idejét,
- b) az apa és az anya születési nevét,
- c) az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott megjegyzéseket.

(3) A házassági anyakönyvi kivonat tartalmazza

- a) a házasságkötés helyét és idejét,
- b) a férj és a feleség születési nevét, házassági nevét, születési helyét és idejét,

- c) az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott megjegyzéseket.
- (4) A kivonat a bejegyzett élettársi kapcsolatok anyakönyvéből tartalmazza
- a) a bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttének helyét és idejét,
  - b) a bejegyzett élettársak születési nevét, születési helyét és idejét, nemét,
  - c) az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott megjegyzéseket.
- (5) A halotti anyakönyvi kivonat tartalmazza
- a) az elhalt házassági nevét, születési nevét, nemét, családi állapotát, születési helyét és idejét vagy életkorát,
  - b) a haláleset helyét és idejét,
  - c) az elhalt apjának és anyjának születési nevét,
  - d) az elhalt házastársának vagy bejegyzett élettársának születési nevét,
  - e) az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott megjegyzéseket.
- (6) A törölt anyakönyvi bejegyzésről hatósági bizonyítvány nem állítható ki.
- (7) Az anyakönyvi kivonat kiállítása bármely anyakönyvvezetőnél vagy magyar konzuli tisztviselőnél kérhető.
- (8) A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozó személy kérheti az anyakönyvi kivonat adott nemzeti és etnikai kisebbségi nyelven történő kiállítását.

86. §

- (1) A hatósági bizonyítvány adatainak kijavítása kicseréléssel történik. A hibás adattartalmú hatósági bizonyítványt be kell vonni.
- (2) A hatósági bizonyítvány kiegészítésének nincs helye.
- (3) Külföldi felhasználás céljából diplomáciai felülhitelesítéshez szükséges közbenső felülhitelesítéssel, diplomáciai felülhitelesítéssel, valamint Apostille-tanúsítvánnyal az egy évnél nem régebben kiállított születési, házassági, illetve bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló anyakönyvi kivonatot, valamint a 2006. március 1-jét követően kiállított halotti anyakönyvi kivonatot lehet ellátni.

Értesítés

87. §

(1) A születési anyakönyvbe bejegyzést teljesítő anyakönyvvezető

a) a házasságot nyilvántartó anyakönyvvezetőt értesíti a közös gyermekek családi nevének bejegyzéséről, ha a gyermek házasságban élő szülőktől származott, és a szülők nem viselnek közös házassági nevet, feltéve, hogy a gyermek névviselésére vonatkozóan a házassági anyakönyvben még nincs bejegyzés, vagy a korábbi megállapodást a szülők megváltoztatták,

b) értesíti a házasságot, a bejegyzett élettársi kapcsolatot, az érintett személy gyermekeinek születését, valamint az érintett személy halálesetét nyilvántartó anyakönyvvezetőt a születési anyakönyvbe feljegyzett adatok kijavításáról, ha az iratokból kitűnik, hogy az érintett személy házasságot kötött, bejegyzett élettársi kapcsolatot létesített vagy gyermeke született.

(2) A halotti anyakönyvbe bejegyzést teljesítő anyakönyvvezető értesíti az elhalt személy születését, valamint a házasságát vagy bejegyzett élettársi kapcsolatát nyilvántartó anyakönyvvezetőt, ha a házasság vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat fennállt a haláleset időpontjában, feltéve, hogy a születés, a házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése Magyarországon történt, vagy annak hazai anyakönyvezése megtörtént.

(3) A bejegyzett élettársi kapcsolatot nyilvántartó anyakönyvvezető értesíti a bejegyzett élettárs korábbi házasságkötését nyilvántartó anyakönyvvezetőt, ha a bejegyzett élettárs a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését megelőzően házassági névként volt férje nevét vagy családi nevét viselte a házasságra utaló toldással, és házassági nevét nem módosította másik házassági névviselési formára, ezért a születési családi nevének viselésére jogosult.

88. §

Az anyakönyvi bejegyzést teljesítő anyakönyvvezető értesíti a gyámhatóságot, ha

a) a gyermek születését az apa adatai nélkül anyakönyvezték,

b) az anyakönyvvezető az apa adatait az a) pont szerinti adattovábbítás teljesítése után jegyzi be a születési anyakönyvbe,

c) a gyermeket a 61. § (5) bekezdése alapján ismeretlen szülőktől származó talált gyermeknek kell tekinteni, vagy

d) kiskorú személy köt házasságot.

89. §

(1) A települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője a születés anyakönyvezésével egyidejűleg az újszülött személyazonosító igazolványának, valamint személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványának kiadása érdekében az újszülött arcképét a személyazonosító igazolványt kiállító hatóság részére, a törvényes képviselők nevét és telefonszámát a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt kiállító hatóság részére megküldi.

(2) Az anyakönyvvezető az 1980. december 31-ig vezetett anyakönyv első példányába bejegyzett utólagos bejegyzés teljes szövegéről az illetékes levéltárat értesíti.

(3) Az anyakönyvvezető – a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás hatálya alá tartozó nem magyar állampolgár kivételével – a nem magyar állampolgár halálesetének anyakönyvezéséről öt munkanapon belül értesíti a központi idegenrendészeti nyilvántartást vezető szervet. Az anyakönyvvezető az idegenrendészeti hatóság által kiállított, tartózkodásra jogosító engedélyt az eljárása során elveszi, és azt az anyakönyvi értesítéshez csatolja.

(4) Az anyakönyvvezető a nem magyar állampolgár anyakönyvi eseményéről – nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján – a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve útján értesíti az érintett állampolgársága szerinti állam Magyarországra akkreditált külképviseletét.

Adattovábbítás az okmánynyilvántartásból

90. §

(1) Az okmánynyilvántartásban kezelt adatok teljes körét jogosult közvetlen hozzáféréssel átvenni

a) az anyakönyvvezető az e törvényben meghatározott feladatai ellátása céljából,

b) a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványt kiállító hatóság a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány kiadása iránti eljárás lefolytatása céljából,

c) törvényben meghatározott felügyeleti feladatai ellátásához a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve, valamint

d) az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter.

(2) A nyilvántartásból adatszolgáltatás a bíróság és a nemzetbiztonsági szolgálatok részére feladataik ellátása érdekében – a rájuk vonatkozó törvényekben meghatározott célok és feltételek

teljesülése esetén –, a nyomozó hatóságok bűnüldözési tevékenységének ellátásához, valamint az ügyész nyomozási, nyomozásfelügyeleti és vádemelési feladatainak ellátásához teljesíthető.

A hozzáférési nyilvántartás

91. §

(1) Az elektronikus anyakönyvhöz, illetve az okmánynyilvántartáshoz közvetlen hozzáférési jogosultsággal rendelkezőkről az anyakönyvi adatok védelme és a jogosulatlan hozzáférés megakadályozása céljából a központi nyilvántartó szerv nyilvántartást vezet, amely tartalmazza

- a) a közvetlen hozzáféréssel történő adatátvétellel jogosult szerv által felhatalmazott személy családi és utónevét, születési helyét és idejét, anyja nevét,
- b) az anyakönyvvezető megbízása szerinti települések nevét, a körjegyzőségi székhely önkormányzat megnevezését, helyettesítés esetén a megbízás időtartamát,
- c) a közvetlen hozzáférési jogosultsággal rendelkező szerv megnevezését, a jogosultság időtartamát,
- d) az a) pontban meghatározott személyek hozzáférési jogosultságot biztosító felhasználóazonosítóját, felhasználói nevét, a hozzáférési jogokat,
- e) az a)-d) pontban meghatározott adatokban bekövetkezett változásokat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás vezetéséhez – a nyilvántartott adatok és azok változásai tekintetében – az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter rendeletében meghatározott rend szerint adatkezelőként adatszolgáltatásra kötelezett a közvetlen hozzáférési jogosultsággal rendelkező szerv vezetője.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott adatokat a nyilvántartás a jogosultság megszűnésétől számított öt évig tartalmazza.

Adattovábbítási nyilvántartás

92. §

(1) Az e törvény hatálya alá tartozó nyilvántartásokból teljesített adattovábbításokról az adattovábbítás jogszerűségének ellenőrzése, valamint az érintett tájékoztatása céljából a központi nyilvántartó szerv adattovábbítási nyilvántartást vezet.

(2) Az adattovábbítási nyilvántartás tartalmazza

- a) az érintett természetes személyazonosító adatait,
- b) azt az ügyszámot vagy anyakönyvi folyószámot és az ügy tárgyát, amelyhez az adatigénylést kérik,

- c) az adatkezelő azonosítóját,
  - d) az adattovábbítás időpontját,
  - e) azt a törvényi rendelkezést vagy az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusának rendelkezését, amely az adatigénylőt az adatkezelésre feljogosítja,
  - f) az adatigénylő megnevezését, az adathozzáférésre a 83. § (2) bekezdése szerint felhatalmazott személynek a közvetlen hozzáférésre való jogosultságot igazoló azonosító kódját, valamint
  - g) a továbbított adatok megnevezését.
- (3) Az elektronikus anyakönyvből és az okmánynyilvántartásból történő adattovábbítás adatait az adattovábbítástól számított öt évig meg kell őrizni.

93. §

- (1) Az adattovábbítási nyilvántartásból adatokat igényelhet
- a) az adatkezelés jogszerűségének ellenőrzése céljából az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter,
  - b) az adatvédelmi biztos,
  - c) az adatokkal való visszaélésre utaló bűncselekmények megelőzése, felderítése, valamint büntetőeljárás lefolytatása céljából a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, továbbá
  - d) külön törvény szerinti felderítési, nemzetbiztonsági védelmi és elhárítási, információszerzési, továbbá nemzetbiztonsági, iparbiztonsági, belső biztonsági és bűnmegelőzési ellenőrzési célból a nemzetbiztonsági szolgálatok.
- (2) A központi nyilvántartó szerv az érintettet a személyes adatok védelméről szóló törvény szerinti, az adatai továbbítására vonatkozó tájékoztatását mellőzi, ha az e törvény szerint az adatok átvételére jogosult az adatok átvételével egyidejűleg jelzi, hogy az adattovábbításra vonatkozó adatok közlésének teljesítése
- a) a bűncselekmények megelőzésének, felderítésének, a büntetőeljárás lefolytatásának, büntetés és intézkedés végrehajtásának eredményességét veszélyezteti vagy e tevékenységek folytatását akadályozza,
  - b) nemzetbiztonsági védelmi és elhárítási, információszerzési, továbbá nemzetbiztonsági, iparbiztonsági, belső biztonsági és bűnmegelőzési ellenőrzési feladatok ellátását, azok eredményességét veszélyezteti.

IX. fejezet
Záró rendelkezések

Felhatalmazások

94. §

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

- a) rendeletben jelölje ki a központi nyilvántartó szervet,
- b) rendeletben határozza meg a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve által lefolytatott anyakönyvi eljárás szabályait.

95. §

(1) Felhatalmazást kap az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a névviselés, a névváltoztatás, az anyakönyvezés és a házasságkötési, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló eljárás, továbbá az anyakönyvi szakvizsga részletes szabályait.

(2) Felhatalmazást kap az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter, hogy rendeletben jelölje ki a hazai anyakönyvezést végző hatóságot.

(3) Felhatalmazást kap az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter, hogy rendeletben jelölje ki a bejegyzett élettársi kapcsolat létrehozására jogosult további anyakönyvvezetők körét.

96. §

Felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy

- a) rendeletben határozza meg a hivatali helyiségen kívüli, valamint a hivatali munkaidőn kívül történő házasságkötés és bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése engedélyezésének szabályait,
- b) rendeletben szabályozza a hivatali helyiségen kívüli, valamint a hivatali munkaidőn kívül történő házasságkötés és bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése esetén a többlétszolgáltatás ellentételezéseként az önkormányzat részére, valamint az anyakönyvvezető részére fizetendő díj mértékét.

Hatálybalépés

97. §

Ez a törvény 2011. január 1-jén lép hatályba.

Módosuló jogszabályok

98. §

(1) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 7. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A jegyző]

„a) gondoskodik a polgár adatainak, illetve adatváltozásainak a nyilvántartáson történő átvezetéséről;”

(2) Az Nytv. 13. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A polgár személyi azonosítójának megváltozásáról a központi szerv az anyakönyvbe történő bejegyzés céljából értesíti a polgár születési helye szerinti anyakönyvvezetőt, külföldön történt születése esetén az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által rendeletben kijelölt szervet.”

(3) Az Nytv. 26. §-a a következő új (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (2)-(6) bekezdés megjelölése (3)-(7) bekezdésre változik:

„(2) A lakcímbjelentés bármely települési önkormányzat jegyzőjénél teljesíthető. A jegyző a lakcímet bejegyzi a nyilvántartásba, ha a cím a címnyilvántartásban szerepel. Egyebekben a lakcím bejegyzésére a lakóhely vagy tartózkodási hely szerinti települési önkormányzat jegyzője az illetékes.”

(4) Az Nytv. a következő 27/A-C. §-sal egészül ki:

„27/A. § (1) A tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó bármely települési önkormányzati jegyzőnél személyesen vagy az ügyfélkapun keresztül nyilatkozhat arról, hogy a lakcímbeljelentéshez szükséges hozzájárulását olyan módon adja meg, hogy

a) a lakcímbeljelentéskor a bejelentkezővel együtt személyesen jelenik meg, vagy

b) a lakcímbeljelentéshez az ügyfélkapun keresztül előzetesen járul hozzá.

(2) Ha a szállásadó nem él az (1) bekezdés szerinti nyilatkozattételi jogával, akkor a bejelentéshez szükséges, a 26. § (4) bekezdése szerinti hozzájárulást a lakcímbeljelentő lap aláírásával adja meg.

27/B. § (1) A tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó nyilatkozhat továbbá arról, hogy a címre történő lakcímbeljelentésről a bejegyzéssel egyidejűleg értesítést kér.

(2) Az értesítés a szállásadó választása szerint történhet levélben, telefax, e-mail útján vagy szóveges üzenetközvetítési szolgáltatás igénybevételével.

27/C. § A tulajdonos vagy hasznélvező szállásadónak a 27/A. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozata nem vehető figyelembe abban az esetben, ha az adott címre történő bejelentést jogszabály kötelezővé teszi.”

(5) Az Nytv. a 28. §-át követően az alábbi alcímmel, valamint 28/A-B. §-sal egészül ki:

„Címnyilvántartás

28/A. § (1) A központi szerv a lakcímbeljelentés feltételeinek vizsgálata, a szállásadónak a lakcímbeljelentéssel összefüggő jogosultságai érvényesítésének biztosítása, valamint a címhez kapcsolódó állami feladatellátás szervezésének megkönnyítése céljából kezeli a települési önkormányzat jegyzője által megállapított és a központi szervnek továbbított települési címek, valamint a lakcímbeljelentéssel összefüggő szállásadói nyilatkozatok nyilvántartását (a továbbiakban: címnyilvántartás).

(2) A címnyilvántartás tartalmazza

a) a település megnevezését, a fővárosban a kerület megjelölését is;

b) a településrész nevét és a városi kerületet, ha azt a településen létrehozták;

c) a postai irányítószámot;

d) a közterület nevét és jellegét;

e) a ház számát, ezen belül az épület, lépcsőház, szint, emelet és ajtó számát, illetve megjelölését;

f) az ingatlan helyrajzi számát;

- g) az ingatlan jellegét, technikai azonosítóját;
- h) a tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó nyilatkozatát a lakcímbejelentéshez történő hozzájárulásának módjáról;
- i) a tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó nyilatkozattételének időpontját;
- j) a nyilatkozatot tevő tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó személyi azonosítóját, ennek hiányában négy természetes személyazonosító adatát, továbbá értesítési címét;
- k) a nyilatkozatot tevő nem természetes személy tulajdonos szállásadó nevét, székhelyét;
- l) közös vagy osztatlan közös tulajdonú ingatlan esetén e tény feltüntetését;
- m) a nyilatkozat visszavonásának időpontját, a hivatalbóli törlés időpontját és okát;
- n) a szállásadó nyilatkozatát arról, hogy a lakcímbejelentésről a lakcím bejegyzésével egyidejűleg értesítést kér.

(3) A címnyilvántartás a (2) bekezdés h) pontja szerinti szállásadói nyilatkozatot annak visszavonásáig vagy hivatalbóli törléséig tartalmazza.

(4) A tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó hozzájáruló nyilatkozatának bejegyzésekor, valamint a címre történő lakcímbejelentéskor minden esetben vizsgálni kell, hogy a címre vonatkozóan nyilatkozatot tevő szállásadó nyilatkozattételi jogosultsága fennáll-e.

(5) A nyilatkozattételi jogosultság fennállásának hiányában a nyilatkozat nyilvántartásba vételét el kell utasítani, illetve a nyilatkozatot a címnyilvántartásból hivatalból törölni kell.

(6) A települési önkormányzat jegyzője a tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó nyilatkozattételi jogosultságának fennállását az ingatlan-nyilvántartásba történő betekintéssel ellenőrzi.

28/B. § (1) A központi szerv az igényelt adatok körét megjelölő kérelmező részére a felhasználás céljának és jogalapjának igazolása nélkül adatszolgáltatást teljesít a címnyilvántartás 28/A. § (2) bekezdés a)-f) pontjában meghatározott adatairól.

(2) A bíróság és a nemzetbiztonsági szolgálatok feladataik ellátása érdekében – a rájuk vonatkozó törvényekben meghatározott célok és feltételek teljesülése esetén –, valamint a nyomozó hatóságok és az ügyészség a bűncselekmények megelőzése, felderítése és büntetőeljárás lefolytatása céljából a címnyilvántartásba felvett adatok teljes körének igénylésére jogosultak.

(3) A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy első, a Magyar Köztársaság területén lévő lakóhelyének bejelentése során az eljáró hatóság a címnyilvántartásban közvetlen hozzáférés útján ellenőrzi a bejelentett címet, valamint a tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó lakcímbejelentéshez történő hozzájárulásának módjáról tett nyilatkozatát.”

(6) Az Nytv. 29. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A kiskorúság miatt cselekvőképtelen polgár részére a személyazonosító igazolványt a törvényes képviselő kérelmére kell kiadni. A korlátozottan cselekvőképes jogosultat a személyazonosító igazolvány kiadása ügyében megilleti az eljárási képesség.”

(7) Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 27. §-a az alábbi (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az ingatlanügyi hatóság a lakcímre is kiterjedő adatfelhasználás esetén az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett lakcímadatot – az adatfelhasználást megelőzően – összeveti a személyiadat- és lakcímnyilvántartást vezető hatóság nyilvántartásában szereplő adattal. Ha az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett lakcímadat nem egyezik meg a személyiadat- és lakcímnyilvántartásban szereplő adattal, az ingatlanügyi hatóság a személyiadat- és lakcímnyilvántartásban szereplő adatot használja fel, és az adatváltozást az ingatlan-nyilvántartáson hivatalból átvezeti.”

(8) A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 2. számú mellékletének „A közoktatás információs rendszere” alcíme az alábbi 8. ponttal egészül ki:

„8. A közoktatás információs rendszerének kezelője a lakcímre is kiterjedő adatfelhasználás esetén a közoktatás információs rendszerébe bejegyzett lakcímadatot – az adatfelhasználást megelőzően – összeveti a személyiadat- és lakcímnyilvántartást vezető hatóság nyilvántartásában szereplő adattal. Ha a közoktatás információs rendszerébe bejegyzett lakcímadat nem egyezik meg a személyiadat- és lakcímnyilvántartásban szereplő adattal, a közoktatás információs rendszerének kezelője a személyiadat- és lakcímnyilvántartásban szereplő adatot használja fel, és az adatváltozást a közoktatás információs rendszerében hivatalból átvezeti.”

99. §

(1) Az Nytv. 7. § (2) bekezdés e) pontjában az „akadályoztatása” szövegrész helyébe az „akadályoztatása és a 14 éven aluli polgár” szöveg, 27. § (2) bekezdésében az „a lakóhelye szerint illetékes jegyzőnél is” szövegrész helyébe a „bármely települési jegyzőnél” szöveg, 29. § (2) bekezdésében az „ellopását, megsemmisülését és kérheti annak pótlását, amennyiben adataiban nem

következett be változás” szövegrész helyébe az „eltulajdonítását, megsemmisülését, és kérheti a személyazonosító igazolványa és a vezetői engedélye pótlását, ha az adataiban nem következett be változás, és ideiglenes okmány kiadására nincs szükség” szöveg, 36. § (4) bekezdésében az „értésítésért” szövegrész helyébe az „értésítésért, továbbá a 27/B. § (1) bekezdése szerinti értésítésért” szöveg, 47. § (2) bekezdés c) pontjában az „értésítésért” szövegrész helyébe az „értésítésért, továbbá a lakcímbejelentésről történő értésítésért” szöveg lép.

(2) A személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény 32. § a) pontjában a „vezetéséhez” szövegrész helyébe a „vezetéséhez, a címnyilvántartás szerve a címnyilvántartás vezetéséhez” szöveg lép.

100. §

(1) Hatályát veszti

a) az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. törvényerejű rendelet,

b) az Nytv. 27. § (1) bekezdése, valamint 27. § (3) bekezdésében az „a tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőnél” szövegrész.

(2) A 98-100. § e törvény hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

INDOKOLÁS

Általános indokolás

Az anyakönyvi eljárásról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. törvényerejű rendeletet korszerű új törvényi szabályozással kívánja felváltani. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályaival való összhang megteremtése mellett a Javaslat célja, hogy az anyakönyvi eljárásban érvényre juttassa az ügyfélközpontúság és a szolgáltató közigazgatás követelményeit, továbbá a nyilvántartási tevékenység során hasznosítsa a modern technika vívmányait.

A Javaslat kiemelt célja az elektronikus anyakönyv megteremtése. A komplex elektronikus anyakönyvi nyilvántartás kiépítése és adatokkal történő folyamatos feltöltése lehetővé teszi, hogy a jelenleg széttöredezetten kezelt anyakönyvi nyilvántartás egységes, megnövelt szolgáltató képességgel rendelkező rendszerré váljék.

Magyarországon az állami anyakönyvezés 1895. október 1-jén indult. Anyakönyvet a születésekről, a házasságkötésekről, a bejegyzett élettársi kapcsolatokról és a halálesetekről kell vezetni. Az anyakönyvet községben, városban, megyei jogú városban és fővárosi kerületben a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának anyakönyvvezetője, valamint az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter által rendeletben kijelölt szerv vezeti. Jelenleg a születési, házassági és halotti anyakönyvek vezetése fizikailag mintegy kétezer településen történik, a körjegyzőségi székhelytelepüléseken egyszerre több település anyakönyveit is vezetik. A magyar állampolgárok külföldön történt anyakönyvi eseményeinek magyarországi anyakönyvezésére, a hazai anyakönyvezésre központosítottan kerül sor.

Az anyakönyvek vezetése – több mint 100 éve létező – jól szervezett klasszikus közigazgatási tevékenység. A rendszerrel szemben támasztott követelmények azonban az utóbbi 20 évben jelentősen megváltoztak, mivel ezen időszakban jelentős társadalmi, politikai, gazdasági változások mentek végbe, amelyek az anyakönyvezés folyamataira is hatással vannak. Mind európai uniós, mind hazai vonatkozásban az e-közigazgatás megvalósításának egyik alappillére a hatósági nyilvántartások elektronizálása, melynek köszönhetően csökken az ügyfelek ügyintézési terhe, valamint gyorsul és egyszerűsödik az ügyintézés. Az anyakönyv mint alapnyilvántartás elektronizálására azonban mindeddig nem került sor, ami számos ügýtípus esetében jelentősen növelte az ügyfélre nehezedő ügyintézési terhet, valamint az ügyintézés idejét.

A Javaslat célja a szolgáltató közigazgatás követelményének az anyakönyvi eljárásban történő érvényre juttatása, az anyakönyvi rendszer hagyományainak és a modern közigazgatás vívmányainak összehangolásával az állami alapnyilvántartás hatékony és korszerű működésének biztosítása, továbbá az elektronikus anyakönyv megteremtése.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A Javaslattal rögzíti az anyakönyvi eljárás egységes fogalmát. Ennek értelmében anyakönyvi eljárás az anyakönyvi nyilvántartás vezetése, valamint a nyilvántartási esemény bekövetkezéséhez kapcsolódó, a nyilvántartás vezetését közvetlenül megalapozó eljárás. Tekintettel arra, hogy az anyakönyv deklaratív nyilvántartás, a közhiteleség az anyakönyv esetében azt jelenti, hogy az ellenkező bizonyításáig igazolja a benne foglalt adatok alapjául szolgáló események bekövetkeztét. A Javaslattal meghatározza, hogy milyen eseményekről kell anyakönyvet vezetni. Ezek a családjogi anyagi jogi szabályai szerint az ember családi kapcsolatait meghatározó események, illetve jogviszonyok, valamint az ezekhez kapcsolódó változások: a születés, a házasság, a bejegyzett élettársi kapcsolat, valamint a halál.

A 2. §-hoz

A Javaslattal egyértelműen meghatározza a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (a továbbiakban: Ket.) alkalmazásának körét az anyakönyvi eljárásban. A névváltoztatási eljárás, a házassági névviselési forma módosítására irányuló eljárás, valamint az anyakönyv vezetése közigazgatási hatósági eljárás, azaz rájuk a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ket. hatósági nyilvántartásokra vonatkozó szabályának megfelelően az anyakönyv vezetésére a Ket. szabályait a Javaslattal foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A házasságkötési szándék bejelentésére irányuló eljárás, valamint a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándék bejelentésére irányuló eljárás nem közigazgatási hatósági eljárás, ugyanakkor a Javaslattal ezen eljárások tekintetében előírja a Ket. rendelkezéseinek a Javaslattal foglalt eltérésekkel történő alkalmazását.

A 3. §-hoz

Az egységes jogalkalmazás elősegítése érdekében a Javaslattal értelmező rendelkezéseket fogalmaz meg az anyakönyvi eljárásban speciális tartalommal alkalmazandó, valamint a Javaslattal megalkotása nyomán új tartalommal ellátott fogalmak tekintetében.

A 4-6. §-hoz

A Javaslát egységes szemlélettel egy alcím alatt gyűjti össze az anyakönyvi hatásköri szabályokat, amelyek mindeddig különböző jogszabályhelyeken és jogszabályi szinten kerültek megfogalmazásra.

Anyakönyvi hatáskört az anyakönyvvezető, a hazai anyakönyvezésért felelős szerv anyakönyvvezetője, a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve, valamint az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter gyakorol.

A 7-12. §-hoz

A Javaslát az azonos anyakönyvi hatáskörű szervek közötti feladatmegosztást meghatározó illetékességi szabályokat szintén egy cím alatt foglalja össze. A fő illetékességi okok mellett a Javaslát számos – az egyes anyakönyvi eseményekre vonatkozó – speciális illetékességi okot is meghatároz.

Az illetékességi szabályok számos esetben rugalmasabbá válnak, és az elektronikus anyakönyv által nyújtott lehetőségeket kiaknázva egyes eljárások kezdeményezését, illetve lefolytatását bármely anyakönyvvezetőnél lehetővé teszik.

A 13. §-hoz

A Javaslát szerint a továbbiakban is az anyakönyvi ügyekért felelős miniszter látja el a terület szakmai irányítását, míg a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve gyakorolja a tevékenység felett a közvetlen felügyeletet.

A Javaslát az egyes speciális szakértelmet, illetve más közigazgatási szervek bevonását igénylő eljárások kapcsán fenntartja a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervének sajátos szerepét.

A 14. §-hoz

A Javaslát tartalmazza az anyakönyvi eljárásban bemutatásra kerülő okiratokra vonatkozó alapvető szabályokat. Az okirati és ezen belül lehetőleg közokirati bizonyítás előírásának célja a közhitelesség biztosítása. Ennek érdekében a Javaslát a személyes nyilatkozat megtételének lehetőségét csak kivételes esetekben teszi lehetővé.

Ha az anyakönyvi eljárás során bemutatott okiratok, hatósági igazolványok, bizonyítványok adattartalma az anyakönyv adataitól eltér, annak kijavításáig az anyakönyvi adatot kell irányadónak tekinteni. Ebben az esetben az anyakönyv közhitelességét garantálja, hogy mindaddig, amíg a kijavítási eljárás eredményeként az anyakönyv adata meg nem változik, az anyakönyvben szereplő adatot köteles mindenki elfogadni.

Előfordul, hogy az alapbejegyzés, illetve az utólagos bejegyzés valamely adata hibásan kerül bejegyzésre az anyakönyvbe, a bejegyzett adat nem felel meg a születés, a házasságkötés, a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése vagy a haláleset időpontjában fennállott állapotnak, az alapbejegyzés és utólagos bejegyzés teljesítése nem felel meg az anyakönyvek vezetésére vonatkozó rendelkezéseknek, vagy a bejegyzést hiányos adatokkal teljesítették, és azokat csak később állapították meg. Ezekben az esetekben az anyakönyvezett adatok kijavításával, illetve kiegészítésével van lehetőség a helyes adattartalom rögzítésére.

A 15. §-hoz

Az anyakönyvi eljárások jogi természetéből következően – elsősorban a személyes megjelenési kötelezettség előírása esetén – nem tehető minden esetben lehetővé az ügyfelekkel történő elektronikus kapcsolattartás. A Javaslát ugyanakkor a közigazgatás ügyfélbarát jellegét kívánja előtérbe helyezni azzal, hogy bizonyos anyakönyvi eljárásokban lehetővé teszi az ügyfelek részére kérelmük elektronikus úton történő előterjesztését.

A 16. §-hoz

Az anyakönyvi nyilvántartás személyi hatálya a Magyar Köztársaság területén bekövetkezett valamennyi anyakönyvi esemény érintettjére kiterjed függetlenül az érintett személy állampolgárságától. Mivel az anyakönyvi nyilvántartás családjogi szabályokon alapuló személyi nyilvántartás, ebből következően az érintettek személyes adatait, így többek között az állampolgárságra vonatkozó adatokat is kezeli. Ezek alapján lényeges, hogy az eljárás minden szakaszában vizsgálni kell az ügyfél állampolgárságát. Az állampolgárság megállapítása az alkalmazandó személyes jog megállapítása céljából nélkülözhetetlen az anyakönyvi eljárásokban.

A Javaslát megállapítja a nem magyar állampolgárság igazolására és anyakönyvezésére vonatkozó részletes szabályokat, a magyar állampolgárság igazolásának szabályairól a magyar állampolgárságról szólót törvény rendelkezik.

A 17. §-hoz

Az anyakönyvvezető feladatai között kiemelkedő jelentőségű a házasságkötésnél történő közreműködés. A házasság közvetlenül az anyakönyvvezető előtt jön létre, ő személyesen és elsődlegesen tartozik meggyőződni mindazon tények és körülmények fennállásáról, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a házasság létrejöhessen, érvényes és ennek alapján az anyakönyvbe bejegyezhető legyen.

A Javaslattal rendelkezik a házassági szándék bejelentésének helyéről és módjáról. Külön szabályozza azokat az eseteket, amikor az érintett magyarországi lakcímmel nem rendelkezik, illetve amikor 16 éven felüli kiskorú személy kíván házasságot kötni.

A 18-19. §-hoz

A Javaslattal főszabályként továbbra is előírja a házasságkötéshez szükséges és arra alkalmas hivatali helyiség települési önkormányzat általi biztosítását. Egyre szélesebb társadalmi igény mutatkozik ugyanakkor a hivatali helyiségen kívüli házasságkötésre. Ezen igényeket kívánja kielégíteni a Javaslattal azzal, hogy bizonyos – részletesen szabályozott – feltételek teljesülése esetén, jegyzői engedéllyel lehetőséget biztosít a házasulóknak a külső helyszínen történő házasságkötésre. A jegyző által a helyszín engedélyezése körében mérlegelhető körülményeket a helyi sajátosságokra figyelemmel az önkormányzat rendeletben szabályozza.

A Javaslattal a gyakorlatban általános problémát orvosol azzal, hogy szabályozza a hivatali helyiségen kívüli, illetve a hivatali munkaidőn kívüli házasságkötés esetén felmerülő díjazás kérdéseit. Ezzel az önkormányzatok mozgásszabadságának fenntartása mellett az alkalmazott eltérő formájú és tartalmú szabályok egységes keretek közé kerülnek.

A 20-21. §-hoz

A házasságkötés után mind a feleség, mind a férj viselhet házassági nevet a családjogi anyagi jogi szabályainak megfelelő formában. A viselni kívánt névről a házasságkötést megelőző eljárás során nyilatkozatot tehetnek. Ha a nyilatkozattétel jogával a házasulók a házasság megkötéséig nem élnek, házassági névként – ha azt a törvény nem tiltja – a házasságkötés előtt viselt nevüket viselik.

Ha a házasulók nem viselnek közös házassági nevet, úgy a házasságukból származó születendő gyermek családi nevről is megállapodhatnak.

A 22. §-hoz

Az anyakönyvvezető csak akkor működhet közre a házasságkötésnél, ha annak mind anyagi, mind eljárásjogi előfeltételei fennállnak. A Javaslat tételes felsorolást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az anyakönyvvezető mely esetekben tagadhatja meg a házasságkötésnél való közreműködést.

A 23. §-hoz

A nem magyar állampolgárok Magyarországon történő házasságkötéséről rendelkező szabályok az általánostól eltérőek. Az anyakönyvvezető a külföldi jog által meghatározott házassági akadályokat nem ismerheti, ezért ha nem magyar állampolgár Magyarországon kíván házasságot kötni, a nemzetközi magánjogról szóló törvényerejű rendeletnek megfelelően a hazája hatósága által kiállított tanúsítvánnyal kell igazolnia, hogy a házasságkötés a reá irányadó külföldi jog szerint nem ütközik akadályba. Ha ennek beszerzésére valamely okból nincs lehetőség, mert például az érintett állam nem állít ki tanúsítványt, vagy annak kiadására polgárháborús helyzet miatt nem kerülhet sor, a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve indokolt esetben felmentést adhat.

A 24-26. §-hoz

Magyarországnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásával, illetve a természetes személyek mobilitásának növekedésével egyre gyakoribb, hogy magyar állampolgár külföldön kíván házasságot kötni. A külföldi anyakönyvvezető vagy más, a házasságkötéssel megbízott hatóság nem ismerheti a vonatkozó magyar joganyagot, ezért a magyar állampolgárnak a magyar hatóság a külföldi házasságkötéséhez tanúsítványt bocsát ki, ha a tervezett házasságkötés helye szerinti ország ezt megköveteli. A Javaslat meghatározza a tanúsítvány kiadásának szabályait, valamint az adattartalmát.

A 27-30. §-hoz

A házasságkötés időpontja tekintetében a házasulók kívánságát – mind a nap kijelölésénél, mind pedig a házasságkötés időpontjának közelebbi meghatározásánál – az anyakönyvvezető a lehetőségekhez képest figyelembe veszi. A Javaslat ugyanakkor szem előtt tartja a Munka törvénykönyvének a pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseit is, ezért munkaszüneti napon nem köthető házasság.

Garanciális szabály, hogy ha a házasságkötést megelőző eljárásról készített jegyzőkönyv felvétele óta hat hónap eltelt, – ha a házasságkötési szándék továbbra is fennáll – az eljárást meg kell ismételni.

Fontos annak figyelembevétele, hogy nem az anyakönyvvezető közreműködése és nem a házasságkötés anyakönyvi bejegyzése hozza létre a házasságot. A házasság a házasulóknak az anyakönyvvezető által – a Javaslathoz meghatározott módon – feltett kérdésére adott, egybehangzó házasságkötési szándékot kifejező akaratkijelentésével jön létre. A Javaslathoz rendelkezik arról a helyzetről is, amikor a házasulók a feltett kérdésre nem egybehangzó igennel válaszolnak, a kijelentést feltételhez vagy időhöz kötik. Ebben az esetben a házasság nem jön létre.

Az a körülmény, hogy a házasuló nem beszél magyarul, a házasság megkötését nem akadályozza. A Javaslathoz részletezi a kisebbségi, illetve az idegen nyelven történő házasságkötés szabályait.

A 31. §-hoz

A Javaslathoz a hatályos bejegyzett élettársi kapcsolatokról szóló törvénnyel, valamint az új Polgári Törvénykönyv Családjogi Könyvével összhangban szabályozza a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére vonatkozó eljárást.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése az anyakönyvvezető előtt történik, aki személyesen és elsődlegesen tartozik meggyőződni mindazon tények és körülmények fennállásáról, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöhessen, szabályszerű és ennek alapján az anyakönyvbe bejegyezhető legyen.

A Javaslathoz rendelkezik a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló szándék bejelentésének helyéről, valamint külön szabályozza azt az esetet, amikor az érintett fél magyarországi lakcímmel nem rendelkezik.

A 32-33. §-hoz

A Javaslathoz főszabályként továbbra is előírja a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítéséhez szükséges és arra alkalmas hivatali helyiség települési önkormányzat általi biztosítását. Minden bizonnyal a házasságkötéshez hasonlóan igény mutatkozik ugyanakkor a bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen kívüli létesítésére is. Ezen igényeket kívánja kielégíteni a Javaslathoz azzal, hogy bizonyos – részletesen szabályozott – feltételek teljesülése esetén, jegyzői engedéllyel lehetőséget biztosít a feleknek a bejegyzett élettársi kapcsolat külső helyszínen történő létesítésére. A jegyző által a

helyszín engedélyezése körében mérlegelhető körülményeket a helyi sajátosságokra figyelemmel az önkormányzat rendeletben szabályozza.

A Javaslat szabályozza a bejegyzett élettársi kapcsolat hivatali helyiségen kívüli, illetve hivatali munkaidőn kívül történő létesítése esetén felmerülő díjazás kérdéseit.

A 34. §-hoz

Az anyakönyvvezető csak akkor működhet közre a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésénél, ha annak mind anyagi, mind eljárásjogi előfeltételei fennállnak. A Javaslat taxatív felsorolást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az anyakönyvvezető mely esetekben tagadhatja meg a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésénél történő közreműködést.

A 35. §-hoz

A nem magyar állampolgárok bejegyzett élettársi kapcsolatának Magyarországon történő létesítéséről szóló szabályok a házasságkötéshez hasonlóan az általánostól eltérőek.

A 36-38. §-hoz

A házasságkötéshez hasonlóan a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésével összefüggésben is jelentkezhethet az igény, hogy magyar állampolgár külföldön kíván bejegyzett élettársi kapcsolatot létesíteni. A külföldi anyakönyvvezető vagy más, a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésével megbízott hatóság nem ismerheti a vonatkozó magyar joganyagot, ezért a magyar állampolgárnak a magyar hatóság a bejegyzett élettársi kapcsolat külföldön történő létesítéséhez tanúsítványt bocsát ki. A Javaslat meghatározza a tanúsítvány kiadásának részletes szabályait.

A 39-42. §-hoz

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének időpontja tekintetében a felek kívánságát – mind a nap kijelölésénél, mind pedig a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének közelebbi meghatározásánál – az anyakönyvvezető a lehetőségekhez képest figyelembe veszi. A Javaslat ugyanakkor szem előtt tartja a Munka törvénykönyvének a pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseit is, ezért kerül szabályozásra, hogy munkaszüneti napon nem létesíthető bejegyzett élettársi kapcsolat.

Garanciális szabály, hogy ha a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését megelőző eljárásról készített jegyzőkönyv felvétele óta hat hónap eltelt, és a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésére irányuló szándék továbbra is fennáll, az eljárást meg kell ismételni.

Fontos annak figyelembevétele, hogy nem az anyakönyvvezető közreműködése, és nem is a bejegyzett élettársi kapcsolat anyakönyvi bejegyzése hozza létre a bejegyzett élettársi kapcsolatot. A bejegyzett élettársi kapcsolat a feleknek az anyakönyvvezető által – a Javaslatban meghatározott módon – feltett kérdésre adott egybehangzó, bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének szándékát kifejező akaratkijelentésével jön létre. A Javaslat rendelkezik arról a helyzetről is, amikor a felek a feltett kérdésre nem egybehangzó igennel válaszolnak, illetve a kijelentést feltételhez vagy időhöz kötik. Ekkor a bejegyzett élettársi kapcsolat nem jön létre.

Az a körülmény, hogy a fél nem beszél magyarul, a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését nem akadályozza. A Javaslat részletezi a bejegyzett élettársi kapcsolat kisebbségi, illetve idegen nyelven történő létesítésének szabályait.

A 43. §-hoz

Az embernek azon joga, hogy nevet viseljen, és a saját nevével rendelkezzen, az emberi méltóságból részét képező alapjog, és ez a jog az állam által az alapvető jogok korlátozására vonatkozó alkotmányos keretek között szabályozható. A név az ember személyiségi jegye, identitásának meghatározója, amely arra szolgál, hogy a név viselőjét a másik embertől megkülönböztesse.

A Javaslat rögzíti, hogy a személy azt a nevet jogosult és köteles viselni, amelyen anyakönyvezték.

A 44-46. §-hoz

A Javaslat rögzíti a születési név fogalmát. Meghatározza az anyakönyvezhető családi és utónevek számát, az anyakönyvezés módját, valamint az utónév megválasztására vonatkozó szabályokat.

Meghatározza, hogy anyakönyvezni a Magyar Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézete (a továbbiakban: MTA) által összeállított utónévjegyzékben szereplő utónevet lehet. Ezzel megszűnik a kereskedelmi forgalomban könyv formájában hozzáférhető utónévjegyzék kötelező használata figyelemmel arra, hogy az MTA bárki számára elérhetően, a saját honlapján közzé teszi és folyamatosan frissíti az anyakönyvezhető utónevek jegyzékét.

A Javaslat speciális rendelkezést tartalmaz arra az esetre, ha a szülők egyike nem magyar állampolgár, illetve a gyermek többes állampolgársággal rendelkezik.

A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvénnyel összhangban a Javaslat részletes szabályokat tartalmaz a nemzeti és etnikai kisebbségi névviselésre vonatkozóan. A kisebbséghez tartozó személy jogosultsága a nemzeti és etnikai kisebbségi név viselése. E jog gyakorlása

megvalósulhat oly módon, hogy a gyermek számára a szülők a születés bejegyzésekor kisebbségi utónevet adnak, avagy az érintett az anyakönyvezett családi, illetve utóneve helyett kéri a kisebbségi név anyakönyvi bejegyzését, amelytől fogva a kisebbségi név viselésére jogosult és köteles. Mindemellett a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó személy kérheti a családi, illetve utóneve nemzeti és etnikai kisebbségi nyelven történő feltüntetését. Ez utóbbi jogosultság a név adott kisebbségi nyelv betűivel történő átírását jelenti, nem jár az anyakönyvezett név megváltozásával, és akkor is megilleti a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó személyt, ha nem él a fenti, a Javaslat 46. § (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott jogosultságával.

A 47-48. §-hoz

A Javaslat meghatározza a házassági név fogalmát, valamint a házassági név családi név részének képzésére irányadó szabályokat összhangban az új Polgári Törvénykönyv Családjogi Könyvének vonatkozó rendelkezéseivel.

A Javaslat rugalmasan határozza meg a házassági névviselési forma módosítására irányuló kérelem benyújtásának a helyét, egyúttal a külföldön élő magyar állampolgárok számára lehetővé teszi az illetékes konzuli tisztviselőnél történő kérelem-előterjesztést.

A Javaslat e helyen szabályozza a házassági névviselés formáját arra az esetre, ha a házasulók a házasság megkötéséig nem nyilatkoztak a viselni kívánt házassági nevükről.

Az 49-51. §-hoz

A Javaslat meghatározza a születési név megváltoztatására irányuló eljárás szabályait, egyúttal megteremti az összhangot az új Polgári Törvénykönyv cselekvőképességre vonatkozó rendelkezéseivel. A szabályozás kiterjed a névváltoztatási kérelem benyújtásának alapvető feltételeire és a kérelem tartalmára is.

A Javaslat erősíti az eljárás ügyfélbarát jellegét azzal, hogy az állampolgárok számára lehetővé teszi az ország bármely települési anyakönyvvezetőjénél a névváltoztatási kérelem előterjesztését.

Az eljárás ügyintézési határidejét a Ket. határidőszámítási módjának megfelelően a Javaslat munkanapokban határozza meg.

Az 52. §-hoz

A házassági nevet viselő személyek körében a XX. század második felében az anyakönyvezésre és a személyazonosító okmányokra vonatkozó szabályozás változásai nyomán több esetben olyan

helyzet jött létre, amely indokoltá tette a házassági névváltoztatás intézményének a létrehozatalát. A Javaslát a házasság megszűnése után teszi lehetővé a házassági név névváltoztatási eljárásban történő korrekcióját, ha a kért nevet a volt házastárs okirattal igazolhatóan viselte.

Az 53-55. §-hoz

A Javaslát a megkülönböztető betűjel és a doktori cím bejegyzésére vonatkozó részletes rendelkezéseket tartalmaz. A Javaslát szabályozza az anyakönyvből történő adattovábbítást abban az esetben, ha az adattovábbítás alapját képező, korábbi anyakönyvi bejegyzés betű- vagy egyéb megkülönböztető jelzést tartalmaz. Meghatározza továbbá az 1953. január 1-je előtt a születési anyakönyvbe bejegyzett betűjel viselésére irányuló szándék megerősítésének a módját.

A 56-60. §-hoz

A Javaslát célja a szolgáltató közigazgatás követelményének az anyakönyvi eljárásokban történő érvényre juttatása, továbbá az anyakönyvi rendszer hagyományainak és a modern közigazgatás vívmányainak összehangolásával az állami személyi alapnyilvántartás hatékony és korszerű működésének biztosítása, valamint az elektronikus anyakönyv megteremtése.

A Javaslát előírja, hogy az anyakönyveket a hatályba lépése után elektronikus formában és papíralapon is vezetni kell, megállapítja továbbá az anyakönyvek párhuzamos vezetésének, az alapbejegyzések, valamint az utólagos bejegyzések – elektronikus és papíralapú anyakönyvbe történő – teljesítésének részletes szabályait.

Az elektronikus anyakönyvbe teljesítendő bejegyzések meghatározásával a Javaslát egyben meghatározza a papíralapú anyakönyvről az elektronikus anyakönyvre történő áttérés ütemezését is. Tekintettel arra, hogy az elektronikus anyakönyv létrehozásával egyidejűleg nem történik meg az anyakönyvek adatállományának felvitele, az elektronikus nyilvántartás fokozatosan töltődik fel és válik teljes körűen alkalmazhatóvá. A Javaslát oly módon határozza meg, hogy mely bejegyzések felvitelét kell végrehajtani, hogy azzal egyrészt figyelemmel van az anyakönyvi rendszer működési sajátosságaira, a személyzeti, anyagi és infrastrukturális adottságaira, másrészt a lehető legprogresszívebb módon törekszik a minél előbb és minél szélesebb körben alkalmazható adatbázis kialakítására.

Figyelembe véve azt a tényt, hogy az 1895. október 1-je óta vezetett papíralapú anyakönyvek adattartalma eltérő, szükséges szabályozni azt, hogy ezen adatok közül csak azok kerüljenek be az elektronikus anyakönyvbe, amelyek a Javaslát szerint is adatai az anyakönyvnek. Így egy korabeli

bejegyzésnek az elektronikus anyakönyvbe történő felvitelekor nem kerül rögzítésre például a vallás, a nemesi cím, rang, nemesi előnév, foglalkozás, halálok, valamint a lakcímadat.

A 61-62. §-hoz

Az anyakönyvi események közül a születés és a haláleset anyakönyvezése főszabály szerint bejelentés alapján történik. A Javaslat e körben meghatározza, hogy ki köteles a születést, halálesetet bejelenteni, mikor kell a bejelentést megtenni, mit kell a bejelentésnek tartalmaznia, illetve mivel kell alátámasztani a bejelentés valóságtartalmát.

A 63-64. §-hoz

Az anyakönyvvezető az anyakönyvet a hivatali helyiségében vezeti. Az anyakönyvvezető tevékenysége számos esetben igényli az ügyfelekkel történő személyes kapcsolattartást, amely során bizalmas információk, személyes és különleges adatok kezelésére kerül sor. Mindezek figyelembe vételével az önkormányzat jegyzőjének kötelezettsége, hogy az anyakönyvvezető feladatellátása számára olyan helyiséget biztosítson, ahol az ügyféli jogok nem sérülnek.

A Javaslat meghatározza az anyakönyvezés idejének alapvető szabályait. A születés és haláleset bejegyzése nem a történések idejének megfelelően, hanem értelemszerűen a bejelentések sorrendjében történik. A házasságkötés és a bejegyzett élettársi kapcsolat bejegyzésének sorrendje azonban mindig megegyezik az események sorrendjével tekintettel arra, hogy a házasságkötés és a bejegyzett élettársi kapcsolat anyakönyvi bejegyzését annak megtörténte után azonnal kell teljesíteni. A Javaslat szerint a születés és a haláleset bejelentése után azok anyakönyvi bejegyzését lehetőleg azonnal teljesíteni kell. Az azonnali teljesítés azt jelenti, hogy a bejegyzést lehetőleg a bejelentés napján kell teljesíteni, ha a bejegyzéshez szükséges adatok ismertek és igazoltak.

A Javaslatban felsorolt esetekben az anyakönyvi bejegyzést törölni kell, majd újból kell anyakönyvezni. A törlés nem jelenti a bejegyzés fizikai megsemmisítését, az minden esetben visszakereshető az anyakönyvben. A törölt bejegyzésből adattovábbítás ugyanakkor csak nagyon szűk körben lehetséges.

A 65-68. §-hoz

A hazai anyakönyvezés célja, hogy a külföldön bekövetkezett anyakönyvi eseményt a magyar anyakönyvbe a belső jognak megfelelően rögzítse, és ezáltal az anyakönyvezés belföldön joghatást válthasson ki.

A magyar állampolgárok külföldön történt anyakönyvi eseményeit Magyarországon is anyakönyvezni kell. A magyar állampolgár születését és házasságkötését, bejegyzett élettársi kapcsolata létesítését a magyar anyakönyv akkor is tartalmazza, ha a magyar állampolgárságot születése, házasságkötése vagy bejegyzett élettársi kapcsolata létesítése után bármely állampolgárság-szerzési jogcím alapján (honosítás, visszahonosítás, nyilatkozat) szerezte meg. A Javaslát a hontalan személyek külföldön történt anyakönyvi eseményei esetén is lehetőséget biztosít a hazai anyakönyvezésre, ha a bejegyzést olyan személy kéri, akinek a magyarországi anyakönyvezéshez valamilyen jogi érdeke fűződik.

A Javaslát szabályozásának célja, hogy az anyakönyv és a rá épülő egyéb személyi nyilvántartások közhitelességének javítását elősegítendő a hazai anyakönyvezés a lehető legszélesebb körben megtörténjék. Ennek érdekében rögzíti, hogy a hazai anyakönyvezés kezdeményezése az érintette kötelezettsége. A Javaslát egyúttal szélesíti a hazai anyakönyvezés hivatalból történő kezdeményezésének körét is.

A Javaslát meghatározza a kérelem benyújtásának módját, valamint a csatolandó okiratok körét.

A 69. §-hoz

A Javaslát meghatározza, hogy a születési anyakönyv milyen adatokat tart nyilván, illetve hogy abba mely adatok megváltozását kell utólag bejegyezni. A jogalkotó rendelkezik az utónév, valamint a nem adat anyakönyvezésének részletes szabályairól is.

A 70-72. §-hoz

A Javaslát meghatározza, hogy a házassági anyakönyv, a bejegyzett élettársi kapcsolatok anyakönyve és a halotti anyakönyv milyen adatokat tart nyilván, illetve hogy abba mely adatok megváltozását kell utólag bejegyezni.

A 73. §-hoz

A Javaslát felsorolja az elektronikus anyakönyvi rendszer részeit, valamint meghatározza az elektronikus anyakönyvi rendszer adatkezelőjét.

Az elektronikus anyakönyv az anyakönyvi bejegyzéseket elektronikus formában tartalmazó központi nyilvántartás. Az elektronikus anyakönyvi rendszer másik alkotóeleme az elektronikus anyakönyvhöz funkcionálisan kapcsolódó, elkülönült okmánynyilvántartás, amely az anyakönyvi

eljárás során kibocsátott biztonsági okmányokkal és az okmánykibocsátással összefüggő adatokat rögzíti.

A 74-75. §-hoz

A közhitelességet szolgáló ellenőrzés megvalósíthatósága, valamint a visszaélések megakadályozhatósága érdekében az anyakönyvi eljárás során használt biztonsági okmányokról okmánynyilvántartást kell vezetni.

A Javaslát meghatározza az okmánynyilvántartás adattartalmát, valamint az e nyilvántartás részére adatszolgáltatásra kötelezettek körét.

A 76-78. §-hoz

A Javaslát a személyes adatok védelméről szóló törvény szabályainak megfelelően rendelkezik az anyakönyvekben nyilvántartott személyes adatok kezelésének céljáról, az adatkezelés időtartamáról, az adatok továbbításának, továbbá az anyakönyvi adatokhoz való hozzáférésnek a módjáról.

Tekintettel arra, hogy az elektronikus anyakönyvek mellett a papíralapú anyakönyveket is tovább kell használni, a Javaslát arról is rendelkezik, hogy ezen papíralapú anyakönyvekből az anyakönyvvezető az arra jogosult részére milyen körben milyen típusú adattovábbítást teljesíthet.

A 79-80. §-hoz

Korábbi jogszabályi hiányosságot pótol a Javaslát azzal, hogy részletes szabályozást ad a levéltárak őrzetében lévő anyakönyvi másodpéldányokból történő adattovábbításra a személyes adatok megfelelő védelmének érdekében. A szabályozás egyúttal megtöri az anyakönyv örök zártságát, és a közlevéltári iratokra vonatkozó szabályok alkalmazásának elrendelésével lehetővé teszi az anyakönyvek szűk körben történő kutatását.

A Javaslát megfelelő felhatalmazást biztosít az anyakönyvvezető számára azon adatok kezelésére, amelyek nem szigorúan az anyakönyvi eljárás lefolytatása során, de azt érintően, a Központi Statisztikai Hivatal felé történő adatszolgáltatási kötelezettsége teljesítése körében kerülnek az anyakönyvvezető birtokába.

A 81-84. §-hoz

A Javaslát a személyes adatok kezelésére vonatkozó követelmények messzemenő figyelembevételével tételesen felsorolja azon személyek és intézmények körét, akik az elektronikus

anyakönyv vonatkozásában közvetlen adathozzáféréssel, továbbá betekintési és adatátvételi jogkörrel rendelkeznek.

Külön szakaszban kerültek feltüntetésre azon jogosultak, amelyek a célhoz kötöttség elvét szem előtt tartva a fentieknél szűkebb körű adattartalomhoz, vagyis az anyakönyvi kivonat adattartalmát képező adatokhoz való közvetlen hozzáférésre jogosultak.

Garanciális szabályként fogalmazza meg a Javaslat az anyakönyvvezetőnek azon kötelezettségét, amely szerint a papíralapú anyakönyvekbe és az alapiratokba történő betekintésről hivatalos feljegyzést kell készítenie.

A Javaslat alapján adattovábbításra csak abban az esetben van lehetőség, ha törvény az adatkezelés céljának és az átvehető adatok pontos körének meghatározásával azt előírja. Ennek megfelelően a Javaslat részletesen felsorolja azon esetek körét, amikor a központi nyilvántartó szerv közvetlen hozzáférést biztosíthat az adatok kezelésére feljogosított adatkezelők részére. A Javaslat értelmében az adattovábbítási eljárás csak addig folytatható, amíg az adatigénylés megfelel a jogszabályi feltételeknek, ezek hiányában az eljárást meg kell szüntetni.

A 85-86. §-hoz

A Javaslat szabályozza az anyakönyvből kiállítható közokiratok típusait. Részletes rendelkezéseket tartalmaz arra nézve is, hogy ki, milyen típusú anyakönyvi közokirat igénylésére jogosult. Meghatározza az anyakönyvi kivonat fogalmát, továbbá a különböző típusú anyakönyvi kivonatok adattartalmát, és rendelkezéseket tartalmaz a hibásan kiállított anyakönyvi közokiratokra vonatkozóan.

Az anyakönyvi kivonatok külföldön történő felhasználására jelentősen megnövekedett az igény az ügyfelek részéről elsősorban külföldi munkavállalás, iskolai tanulmányok végzése céljából. Ha olyan országban kívánják felhasználni az anyakönyvi kivonatot, amellyel Magyarországnak nincs a felülhitelesítés szükségességét kizáró kétoldalú egyezménye, az anyakönyvvezető aláírását és bélyegzőlenyomatát hitelesíteni kell. Tekintettel arra, hogy az ügyfeleknél akár évtizedekkel korábban kiállított anyakönyvi kivonatok is fellelhetők, amelyek esetében az aláírás és bélyegzőlenyomat mintája nem áll rendelkezésre, szükséges meghatározni azt, hogy mely időpont után kiállított anyakönyvi kivonat esetén végezhető el a felülhitelesítés. Indokolja ezt az a tény is, hogy az anyakönyvi adatokban a kivonat kiállítása óta változás is bekövetkezhetett. A kivonatok adatai 2006. március 1-jét követően az elektronikus anyakönyvi szolgáltató rendszerben ellenőrizhetők.

A 87-89. §-hoz

A korábbi anyakönyvi jogszabályoktól eltérően a Javaslat egy helyen összegyűjtve sorolja fel azon eseteket, amelyekben az anyakönyvvezetőnek meghatározott anyakönyvi bejegyzések teljesítésekor értesítési kötelezettsége áll fenn a Javaslatban felsorolt szervek felé. Az értesítések biztosítják az egyéb személyi nyilvántartások adatainak rendszeres karbantartását, továbbá adatot szolgáltatnak az állami szervek számára a hatáskörükbe tartozó eljárások lefolytatása céljából.

A 90. §-hoz

A Javaslat a személyes adatok védelmére vonatkozó követelményeknek megfelelően megállapítja az okmánynyilvántartás adataihoz történő közvetlen hozzáféréssel felruházott szervek, valamint az okmánynyilvántartásból teljesített adatszolgáltatásra jogosultak körét.

A 91. §-hoz

Az anyakönyvi adatok védelme és a jogosulatlan hozzáférés megakadályozása indokolja azt, hogy az elektronikus anyakönyvhöz és az okmánynyilvántartáshoz közvetlen hozzáférési jogosultsággal rendelkezőkről nyilvántartást kell vezetni. A rendszer alkalmas arra, hogy utólagos ellenőréssel minden esetben vizsgálható legyen a jogosultság alkalmazásának indokoltsága. Erre garancia az is, hogy a rendszer minden betekintést naplóz, és az adatokat a jogosultság megszűnésétől számított öt évig megőrzi.

A 92-93. §-hoz

Az okmánynyilvántartáshoz hasonlóan – garanciális okok miatt – az adattovábbítások tekintetében is indokolt az események rögzítése, vagyis a Javaslat által létrehozott nyilvántartásokból teljesített adattovábbításokról is napló készül az adattovábbítás jogszerűségének megállapítása, valamint az érintettek esetleges tájékoztatása céljából.

A Javaslat konkrétan meghatározza azon szervek körét, amelyek az adattovábbítási nyilvántartáshoz közvetlen hozzáféréssel rendelkeznek, vagy abból adatokat igényelhetnek.

A 94-97. §-hoz

A Javaslat meghatározza a végrehajtásához szükséges alacsonyabb szintű jogszabályok megalkotásához szükséges felhatalmazó rendelkezéseket.

A központi nyilvántartó szerv kijelöléséről, valamint a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve anyakönyvi eljárásainak részletes szabályairól kormányrendeletet, az anyakönyvi eljárások részletes szabályairól, valamint a hazai anyakönyvezésért felelős szerv kijelöléséről miniszteri rendeletet, a hivatali helyiségen kívüli, valamint a hivatali munkaidőn kívül történő házasságkötés, illetve bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése díjairól pedig önkormányzati rendeletet kell alkotni.

A 98-99. §-hoz

A Javaslát módosítja a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvényt (a továbbiakban: Nytv.) a lakcím-bejelentési eljárás biztonságosabbá, valamint egyszerűbbé tétele érdekében. A lakcím-bejelentési eljárás során a szállásadókat érintő visszaélések – a tulajdonos tudta nélküli, fiktív lakcímbejelentések – a bejelentési eljárás biztonságosabbá tételével visszaszoríthatóak. A bejelentés biztonságát a szállásadó védelmében növelni kell, amely ugyanakkor adminisztratívteher-növekedést csak az ügyfél kérelmére eredményezhet. E rendelkezések között alapvető fontosságú a címnyilvántartás kiegészítése, a hatásköri és illetékességi szabályok újragondolása, valamint az alapvető szabályok törvényi szintre emelése.

A címnyilvántartásnak az Nytv. 28/A. § (2) bekezdés h)-n) pontjaiban szabályozott adatkörrel történő bővítése a tulajdonos tudta nélküli lakcímbejelentések megelőzését szolgálja. A címnyilvántartás illetékességi szabályainak átalakításával lehetővé válik, hogy a lakó- vagy tartózkodási helytől függetlenül a bejelentkezés bármelyik települési önkormányzat jegyzőjénél jelenleginél biztonságosabb és egyben a lakosság számára egyszerűbb módon kezdeményezhető legyen. Ennek korlátja mindössze az, ha a cím a címnyilvántartásban nem szerepel, amely esetben – tekintettel arra, hogy ez esetben a cím meglétének helyszíni vizsgálata is szükséges lehet – a jövőben is a lakóhely vagy tartózkodási hely szerint illetékes jegyző jár el.

A továbbiakban tehát a tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó erre irányuló külön nyilatkozata esetén a lakcímre úgy lehet bejelentkezni, hogy a bejelentkezéskor a bejelentkezővel együtt a tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó személyesen megjelenik, avagy a tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó az ügyfélkapun előzetesen adja hozzájárulását a bejelentkezéshez, vagy a bejelentés a korábban fennálló eljárás szerint történik kiegészítve azzal a lehetőséggel, hogy a tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó a bejelentkezésről értesítés küldését kérheti.

Azzal, hogy a szállásadói korlátozás címnyilvántartásban történő rögzítésére irányuló eljárás a tulajdonos vagy hasznélvező szállásadó kérelmére indul, és a hozzájárulás megadásának módját a

szállásadó maga választja meg, az adminisztratív terhek vállalása során megfelelően érvényesül a tulajdonosok, szállásadók önrendelkezési joga.

A 100. §-hoz

A Javaslathoz a korszerű deregulációs elveknek megfelelően gondoskodik az új szabályozással felváltandó, az anyakönyvekről, a házasságkötési eljárásról és a névviselésről szóló 1982. évi 17. törvényerejű rendelet, valamint a Javaslathoz szereplő módosító rendelkezések hatályon kívül helyezéséről.